

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøver

i

Viborg Katedralskole

1899.

---

1. Fortegnelse over Arkivalier, afleverede til Nørrejylland's Pro-
vinsarkiv i Viborg.
2. Skoleefterretninger for 1898—99 af Rektor Dr. A. Heise.
Forberedelsesskolens nye Ordning, dens Plan og Forhold til
Smaaskolen, af samme.

Viborg.

F. V. Backhausens Bogtrykkeri.

1899.

Indholdsfortegnelse.

1.	Fortegnelse over Arkivalier, afleveret til Nørrelyllands • Provinsarkiv i Viborg den 22. December 1899 . . .	Side 1
2.	Skolefterretninger for 1898—99 ved Rektor Dr. A.	
	Heise	— 9
	I. Prøver i 1898	— 11
	II. Fordringerne til Optagelse i Skolen	— 21
	III. Disciplene	— 24
	Disciplenes Forhold udenfor Skolen; Syge- meldelser	— 28
	IV. Skolepenge. Understøttelsesmidler	— 29
	V. Lærerne. Aarets Arbejde	— 34
	VI. Videnskabelige Samlinger	— 54
	VII. Uddrag af Skolens Regnskab i Finansaaret 1898—99	— 65
VIII.	Skrivelser fra Ministeriet m. m.	— 67
	1. Eksamensgebyrer for Privatister til IV Klasses Hovedeksamen	— 67
	2. Bekendtgørelse af 19. August 1898 an- gaaende nærmere Bestemmelse af Reg- lerne for privat Dimission	— 67
	3. Skrivelse fra Ministeriet af 8. Septbr. 1898 om Udlaan fra Skolebiblioteker	— 68
	Rektors Erklæring i samme Anledning	— 69
	4 og 5. To ministerielle Cirkulærer til Bi- skopperne om de lærde Skolers Disciples Konfirmation	— 70
	6. Hassagers Kollegiums Ikrafttræden	— 72
IX.	Forberedelsesskolen.	
	1. Skolens nye Ordning, dens Plan og For- hold til Smaaskolen	— 73
	2. Skolefterretninger 1898—99	— 78
X.	Afgangs- og Aarsprøver 1899	— 81

Fortegnelse

over

Arkivalier,

afleverede til

Nørrejyllands Provinsarkiv i Viborg

den 22. December 1899.

Ved ministerielt Cirkulære af 17. Februar 1898 paalagdes det de lærde Skoler at aflevere ældre Arkivalier til Provinsarkiverne. For Viborg Katedralskoles Vedkommende fandt Afleveringen Sted i December s. A. Ifølge Bestemmelserne skulle Arkivalier, ældre end 50 Aar, afleveres, altsaa indtil 1848. Men da Reversalen (Protokollen) for Rektoratssager er begyndt 1810 og endnu i Brug, og da det maatte anses for u hensigtsmæssigt at aflevere de enkelte Brevpakker uden tilsvarende Reversal- og Kopibog, ere Rektoratssagerne efter Overenskomst med Arkivet kun afleverede til 1810, altsaa samtidig med at den ved Forordningen af 1809 store og indgribende Forandring i de lærde Skoler indførtes. Da Reversalen næppe vil blive sluttet før ind i næste Aarhundrede, ville saaledes den og de tilsvarende Brevsager ikke blive afleverede før midt i næste Aarhundrede.

Forstanderskabets Brevsager ere derimod afleverede til 1842, da en til Ordningen af Skolens økonomiske Forhold nedsat Kommission endte sit Arbejde og atter afløstes af det regelmæssige Forstanderskab.

De afleverede Arkivalier ere følgende:

A. Skolearkivalier.

I. Protokoller:

1757--77. 1 Reversalbog.

- 1759—1808. 1 Eksaminations- og Repartitions-Protokol (Cost-Casse Protocol).
- 1773—1805. 1 Eksamensprotokol.
- 1806—14. 1 Hoved-Censur-Protokol.
- 1807—19. 1 Eksamensprotokol.
- 1819—48. 42 Stkr. Klassejournaler.
- 1826—28. 1 Karakterprotokol.
- 1841—47. 1 Censurprotokol (autoriseret $27/3$ 1810 som Reversalbog for Viborg lærde Skoles Arkiv).
- 1841—47. 1 Karakterprotokol (Maanedskarakterer).
- II. Pakker:
1843. 1 Pk. Eksamensopgaver (Stile, Regne- og Tegneopgaver m. m.)
- 1846—48. 1 do.

B. Regnskabsvæsen.

- I. Protokoller:
- 1725—73. 1 Regnskabsbog for Viborg lærde Skole.
- 1774—1808. 1 Regnskabsbog for Viborg Latin-Skole (Stipendier og deres Distributz til Skolens Disciple).
- 1775—1806. 1 Regnskabsbog for de Penge, som efterdags giemmes og oplægges for Viborg lat. Skoles Disciple ifl. Frdg. $23/7$ 1756.
- 1773—97. 1 Kasseprotokol for Rektoratets Bøndergods.
- 1783—1807. 1 Regnskabsprotokol (Oplysning om Skolebygningkassen, dens Oprindelse, Anvendelse hidtil og aarlige Udgift).
- 1783—1806. 2 Regnskabsbøger for Viborg lærde Skoles Bibliotek.
- 1822—41. 20 Stkr. Regnskab over Viborg Katedralskoles Indtægter og Udgifter.

- 1836—49. 1 Kassebog for Viborg lærde Skoles
Rektorats og Konrektorats Godser.
- 1842—47. 2 Stkr. Viborg Katedralskoles Regnskabs-
og Ekstraktbog.
- 1842—43. 1 Kassebog for Forstanderskabets Regn-
skabsfører (autor. $1\frac{3}{4}$ 42).
- 1843—46. 1 Kassebog for Viborg Katedralskoles
Regnskabsfører.

II. Pakker:

- 1779—1821. 1 Pk. Regnskaber m. m. (Brudstykker).
- 1783—1806. 1 Pk. Regnskabsbilag (til Protokollen
1783—1807).
- 1830—39. 1 Pk. Afskrivningsbøger og Tiendebereg-
ninger.

C. Korrespondance.

I. Protokoller:

- 1807—22. 1 Forhandlingsprotokol for Viborg lærde
Skoles Forstanderskab.
- 1815—45. 1 Kopibog for Forstanderskabet (autor.
 $2\frac{7}{3}$ 1810).
- 1819—23. 1 Kopibog for Regnskabsføreren (Raad-
mand Bagger).
- 1821—45. 4 Stkr. Kopibøger for „Kommissionen“.
- 1822—41. 2 Forhandlingsprotokoller for Kom-
missionen til midlertidig Overtagelse af Vi-
borg Katedralskoles Forstanderskabs øko-
nomiske Forretninger.

II. Pakker:

- 1737—1805. 1 Pk. Indkomne Breve til Rektoratet.
- 1806—22. 3 — Indkomne Breve m. m. til For-
standerskabet.
- 1821—42. 1 Pk. Særlige Dokumenter og Korre-

- spondance vedrørende „Kommissionens“
Forretninger.
- 1822—41. 4 Pk. Indkomne Breve m. m. til „Kommissionen“.
- 1822—29. 1 Pk. Korrespondance henhørende til Økonomikommisionens Undersøgelsesprotokol [denne findes ikke] og deri „acterede“.

D. Arkivalier angaaende Skolens Gods.

I. Protokoller:

- 1747—94. 1 Jordebog over Rektoratets Gods.
- 1757—94. 1 Jordebog (Hovedkassebog for Rektoratets Gods [autor. $\frac{28}{12}$ 76]).
1772. 1 Fæsteprotokol (Genpart af Fæstebreve „Canichefiskeriet“ vedkommende [autor. $\frac{8}{1}$ 72]).
- 1812—15. 1 Fortegnelse over hvad Indtægt Skolen har af Tiender og Landgilde.

II. Pakker:

- 1722--1849. 1 Pk. Fæstebreve m. m. angaaende Kanikefiskeriet (heri 1 Fæstebrev fra 1857) samt Reserveruller 1745—94.
- 1723—1848. 1 Pk. Diverse Dokumenter (heri en Del gamle Obligationer m. m.).
- 1733—1810. 1 Pk. Skiftedokumenter og Arveafkald m. m.
- 1737—1848. 1 Pk. Fæstebreve, Skøder, Lejekontrakter, Salg af Landejendomme samt Udskiftningsdokumenter.
- 1803—47. 1 Pk. Rets- og Forligsudskrifter m. m. (samt Regnskabsførerens Korrespondance omtr. 1842).

E. Diverse Arkivalier.

- Omtr. 1835. 1 Katalog over Skolens Bibliotek.
- 1742—1802. 1 Pk. „Fra Læsø“ (Korrespondance, Strandingsregnskaber, Sandflugten, Mandtal til Ekstraskatten m. m.).
- 1807—15. 1 Pk. Maanedlige Indberetninger (fra Lærerne til Skolens Rektor) om det med Eleverne gennemgaaede Materiale.
- For-
skellige
Aar. { 1 Pk. „Varia“ (Heri bl. a. Tilstaaelser for flere til forskellige Tider — 1824—41 — indsendte Pengebeløb til den alm. Skolefond m. m.).
- 1 Pk. Blandede Legatsager (vedrørende det Mallingske, det Moltkeske og det Nissenske Legat).
-

Skoløfteretninger

for

1898—1899.

ved

Rektor Dr. A. Heise.

I. Prøver i Skoleaaret 1898—99.

Afgangsprøverne og **Aarsprøverne** afholdtes paa de i Indbydelsesskriftet for ifjor meddelte Tider.

Afgangsprøven for studerende bestodes af 6. Klasses 7 Disciple, 4. Klasses Hovedeksamen af Klassens 6 Disciple samt af 5 Privatister, Almindelig Forberedelseseksamen af 4. Realklasses Discipel. Tillægsprøver i Latin, Græsk eller Fransk bestodes af 6, Latinprøve for Farmaceuter af 1. Udfaldet ses af omstaaende Karakterlister.

En skriftlig Halvaarsprøve med Afgangsklasserne afholdtes i Januar Maaned.

I April inspiceredes Skolen af Gymnastik inspektøren, Oberstløjtnant Amsinck, 1. Maj af Sanginspektøren, Prof. Nebelong.

Afgangseksamen for studerende

Nr.	Sproglig-historisk Retning.	Faderens Stilling og Opholdssted.	Dansk Stil		Dansk og Oldnordisk.	Fransk (dobbl.)
			fri.	bnd.		
1	Peder Glud, f. $\frac{22}{10}$ 78; opt. $\frac{19}{8}$ 96 i V.	Gaardejer, Almtoft, Hørup S.	mg	mg	ug ÷	mg+
2	Viggo Rasmussen Møller, f. $\frac{9}{10}$ 79; opt. $\frac{19}{8}$ 92 i I.	Gaardejer, Herkegd., Mammen S.	mg	mg ÷	mg+	mg ÷
3	Johannes Andersen, f. $\frac{11}{3}$ 80; opt. $\frac{19}{8}$ 92 i I.	Distriktslæge, Viborg.	g+	g+	mg ÷	g
4	Axel Viggo Sciavitsky Dalberg, f. $\frac{16}{4}$ 80; opt. $\frac{19}{8}$ 92 i I.	Amtsvejinspekt., Viborg.	mg ÷	mg ÷	mg+	g+
Matematisk-naturvidenskabelig Retning.						
1	Ejnar Aggersborg Gierring, f. $\frac{1}{11}$ 79; opt. $\frac{19}{8}$ 93 i III.	Overlærer, Viborg.	g	g+	mg	mg ÷
2	Ejnar Gleerup Christensen, f. $\frac{6}{3}$ 79; opt. $\frac{19}{8}$ 90 i I.	Boghandler, Viborg.	mg ÷	mg ÷	mg	mg
3	Niels Munk Jensen Hammer, f. $\frac{18}{4}$ 78; opt. $\frac{19}{8}$ 94 i III.	Gaardejer, Skyum, Thy.	g+	g+	mg ÷	mg ÷

Til Første Karakter med Udmærkelse fordres mindst 105 Points, til Første

Almindelig Forberedelses-

Navn.	Født.	Faderens Stilling og Opholdssted.	Opt.		Dansk:	
			Aar	Kl.	mdtl.	skr.
H. Chr. J. J. Madsen.	$\frac{2}{5}$ 81	Gaardbest., Vesterris.	$\frac{19}{8}$ 93	II R	mg+	g+

Til at bestaa kræves $69\frac{1}{2}$ P. (med kun 2 fremmede Sprog 65 P.); it

i Sommeren 1898.

Engelsk.	Tysk.	Historie (dobbl.).	Latin			Græsk (dobbl.).	Naturlære.		Points.	Hoved- karakter.
			skr.	læst.	ikke læst.					
mg +	„	mg +	mg	ug ÷	mg	ug	mg +		103 $\frac{1}{3}$	1. Karakt.
mg	„	mg	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg	mg +		94 $\frac{2}{3}$	1. Karakt.
„	mg +	g +	tg +	mg ÷	g	g +	mg		78 $\frac{1}{3}$	2. Karakt.
mg +	„	tg	mg ÷	g ÷	g	g +	mg +		72 $\frac{1}{3}$	2. Karakt.
			Aritmetik		Geometri		Fysik			
			skr.	m.	skr.	m.	mek.	kem.		
mg	„	mg ÷	mg +	ug	g	ug	ug ÷	ug ÷	93 $\frac{2}{3}$	1. Karakt.
mg +	„	g +	ug ÷	mg	mg	mg	mg +	g	93 $\frac{1}{3}$	1. Karakt.
mg	„	g	mg ÷	ug	ug	ug ÷	mg +	mg +	92	1. Karakt.

K. 84 P., til Anden K. 70 P., til Tredie K. 56 P.

Eksamen 1898.

Engelsk.	Tysk.	Historie.	Geografi.	Naturhist.	Fysik.	Geometri.	Aritmetik.	Regning.	Orden m. skr. Arb.	Points.
mg	mg	mg ÷	mg	mg	mg ÷	g	mg ÷	tg ÷	mg	90 $\frac{1}{3}$

Udmærkelse kræves 120 (112 $\frac{1}{2}$) P.

IV. Klasses Hovedeksamen

Nr.	Navn.	Født.	Faderens Stilling og Opholdssted.	Opt. Aar Kl.	Dansk Stil.
1	Vagn Falkenstjerne.	27/8 82	Afd. Sognepr., Hornslet S.	19/8 97 i IV	mg
2	Kai Fred. Dederding.	18/11 81	Kaptajn, Viborg.	19/8 93 i I	mg ÷
3	Chr. Vilh. Jespersen.	19/6 82	Fhv. Arkivar, Viborg.	19/8 94 i I	mg+
4	Mouritz Alex. Hansen.	16/2 80	Overretsassessor, Viborg.	19/8 91 i I	mg ÷
5	Chr. Theod. Axel Beyer.	17/11 80	Forvalter, Viborg.	19/8 93 i I	mg ÷
6	Niels R. Søndergaard.	29/9 80	Gaardejer. Hundborg S.	19/8 97 i IV	mg+
Privatister:					
1	Helga Laage Petersen.	3/7 82	Overlærer, Viborg.		mg+
2	Chr. Aug. Jürgensen.	16/11 80	Købmd., Søllerød S.		mg ÷
3	H. P. A. C. N. Nielsen.	2/8 83	Apoteker, Hjørring.		mg ÷
4	Erik Imm. Harboe.	7/8 82	Provst, Hjørring.		mg ÷
5	Edv. Leonard Aqvist.	25/3 80	Barber, Hjørring.		g
Tillægsprøver:					
	Chr. M. Christiansen.	31/3 80	Lærer, Thorning S.		
	Jørg. Chr. Gamburg.	21/10 77	Sparekassedir., Nyk. (M).		
	Niels P. Gravesen.	18/9 81	Husmand, Nors S., Thy.		
	Vald. Friis Møller.	9/3 82	Provst, Hammel.		
	Anna Ingeb. Mørup.	21/9 77	Dyrlæge, Odder.		
	Carla J. K. Thomsen.	3/3 80	Garver, Skive.		
Farmaceutprøve:					
	Rich. Christensen.	23/7 81	Købmand, Nibe.		

Fjerde Klasses Hovedeksamen bestaaes med 47²/₃ P.; til Opflyttelse i 5. mindst „godt“ i Dansk Stil. Til Tillægsprøverne fordres mindst „godt“ i

og Tillægsprøver i 1898.

Tysk.	Fransk.	Latin.	Historie.	Geografi.	Naturhist.	Aritmetik.	Geometri.	Græsk.	Fysik.	Points.	
										ialt.	Afsl. Fag.
ug ÷	ug ÷	ug ÷	mg +	ug ÷	ug ÷	mg +	mg +	ug ÷	„	82 ² / ₃	37 ² / ₃
mg	mg ÷	ug ÷	ug	ug	ug ÷	mg ÷	ug ÷	„	mg +	80	37
mg ÷	g +	g +	ug ÷	ug ÷	mg	g ÷	mg +	„	mg	71	32
g +	g +	g +	ug ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg +	g ÷	„	66 ² / ₃	32
mg ÷	mg ÷	g	g +	mg	mg ÷	g ÷	g	„	mg	63 ² / ₃	29 ² / ₃
ug ÷	mg +	mg +	mg ÷	g ÷	tg +	g ÷	g	g +	„	63 ² / ₃	22 ¹ / ₃
ug	ug	g +	mg	mg +	ug ÷	mg +	ug ÷	„	mg +	79	34 ¹ / ₃
ug ÷	mg +	g	mg	ug	mg +	mg +	g +	mg ÷	„	73	36
mg +	mg +	mg	ug ÷	mg	mg ÷	g ÷	tg +	mg	„	69	26 ² / ₃
mg +	g +	g +	mg	mg +	g ÷	tg +	tg	mg ÷	„	58 ¹ / ₃	21 ² / ₃
mg ÷	mg ÷	g	mg ÷	tg	g +	g ÷	tg +	mg	„	53 ² / ₃	19
	mg ÷	g						mg			
		g						mg			
		ug ÷									
	ug ÷	mg									
	ug ÷										
	g	mg									

Kl. fordres dog 55 P. som samlet Talværdi og 20 P. i Afslutningsfagene samt hvert Fag.

Til de skriftlige Afgangsprøver modtoges fra Ministeriet følgende Opgaver:

A Til Afgangsprøven for studerende.

Dansk Stil (fri Opgave): Grundene til og Følgerne af den i vore Dage almindelige Forøgelse af Bybefolkningen og Aftagen af Landbefolkningen.

Dansk Stil (bunden Opgave): Island og dets Betydning for Norden.

Oversættelse fra Latin:

Ex A. Cornelii Celsi de medicina libro primo.

Ut alimenta sanis corporibus agricultura, sic sanitatem ægris medicina promittit. Hæc nusquam quidem non est, siquidem etiam imperitissimæ gentes herbas et alia quædam remedia vulnerum morborumque noverunt; verumtamen apud Græcos aliquanto magis quam in ceteris nationibus exulta est, quamquam ne apud hos quidem a prima origine, sed paucis ante nos sæculis. Nam vetustissimus ejus auctor ¹⁾ Æsculapius celebratur, qui, quoniam adhuc rudem hanc scientiam paulo subtilius excoluit, in deorum numerum receptus est; hujus deinde duo filii Podalirius et Machaon, bello Trojano ducem Agamemnonem secuti, non mediocrem opem commilitonibus suis attulerunt. Quos tamen Homerus non in pestilentia neque in variis generibus morborum aliquid tulisse auxilii, sed vulneribus tantummodo ferro et medicamentis mederi solitos esse ostendit; ex quo apparet hanc partem medicinæ solam ab iis esse tractatam, eamque esse vetustissimam. Eodemque auctore disci potest, morbos tum ad iram deorum immortalium relatos esse et ab iisdem opem posci solitam. Verique simile est, nullisdum auxiliis adversæ valetudinis repertis plerumque tamen eam bonam hominibus contigisse ob honos mores, quos neque desidia neque luxuria vitiant; nam hæc duo prius in Græcia, deinde apud nos corpora affligerunt. Ergo etiam post eos, quos supra nominavi, diu nulli clari viri medicinam exercuerunt, donec majore studio disciplina litterarum ²⁾ agitari cœpit; quæ, ut animo hominum præcipue necessaria, sic corpori inimica est. Et initio medendi scientia pars sapientiæ habebatur, ut et morborum curatio et rerum naturæ contemplatio iisdem auctoribus nata sit, scilicet iis hanc scientiam maxime requirentibus, qui corporum suorum robora quieta cogitatione nocturna que vigilia minuerant; ideoque

multos ex sapientiae professoribus peritos ejus fuisse accepimus, clarissimos vero ex iis Pythagoram et Empedoclem et Democritum. Hujus autem, ut quidam crediderunt, discipulus Hippocrates primus quidem ex omnibus memoria dignis ab studio sapientiae disciplinam medendi separavit, vir et arte et facundia insignis.

1) auctor her: Dyrker. 2) disciplina litterarum: videnskabelig Syssel.

Fransk Stil:

Dersom jeg havde forladt Saint-Malo den 2den Marts Klokken syv om Morgenen, som jeg agtede at gøre, vilde det have været mig umuligt at gennemstrejfe Staden og Strandbredden. Den skrækkelige Storm den 2den Marts, som har voldt saa megen Ødelæggelse paa Kysterne af Kanalen, forsinkede Dampersens Afgang i 24 Timer og tillod mig at besøge Byen og Havnen, rigtignok idet jeg trodsede en næsten stadig Regn og en forfærdelig Blæst. Min første Tanke havde været at forbande dette Uheld; men nu er jeg taknemlig for det, thi takket være det kender jeg nu en af de mærkeligste Byer i Frankrig.

Saint-Malo er næsten omgivet af Vand paa alle Sider, saavel af Naturen som 1) ved Bassiner, der ere gravede ved Menneskehaand; et Bælte af gamle Fæstningsværker med Porte dækkede 2) af uhyre Taarne, sammentrænger dens mørke Huse, som kun mod deres Vilje synes at have aabnet Gennemgang for snævre og snavsede Gader. Byens Udseende, betragtet i og for sig, er altsaa ubehageligt og skrækkelig trist, men Turen paa Voldene er i højeste Grad malerisk og karakteristisk. Foran sig ser Tilskueren Havet, saa langt Øjet rækker, til højre Strandbredden og Klipperne, til venstre Klitterne, bedækkede med hvide Huse, og for sine Fødder, paa en fritliggende Klippe, en Grav: Chateaubriands.

1) saavel . . . . som: tant . . . . que. 2) dækket: flanqué.

Aritmetik.

1. Ti hele Tal, af hvilke det tredje er negativt, det fjerde positivt, danne en Differensrække, hvis Sum er 65. Find Tallene.

2. Bevis, at en Determinant af n^{te} Orden, i hvilken ethvert Element i det principale Led (Diagonalrækken) er a , medens ethvert af de øvrige Elementer er b , er lig med

$$(a + (n - 1) b) (a - b)^{n-1}.$$

Geometri.

1. Find den Vinkel, hvorunder 2 Cirkler skære hinanden

naar Centerlinien er m Gange saa lang som den ene Cirkels Radius, og Vinklen mellem denne Cirkels Radius til det ene Skæringspunkt og Centerlinien er v ; find dernæst Forholdet mellem Centerlinien og den anden Cirkels Radius.

2. En Ellipse har sit ene Brændpunkt i et givet Punkt F og rører en given Linie i et givet Punkt M . Konstruer det andet Brændpunkt, naar Ellipsens Centrum har en given Afstand fra Tangenten.

3. Find Ligningen for den Cirkel, som er bestemt ved Punktet $(-1, 2)$ og ved Skæringspunkterne mellem Linien $y = 3x + 2$ og Cirklen $x^2 + y^2 - 3x + y = 2$.

Beregningsopgave.

Længderne af Kanterne i et Tetraeder $O-ABC$ ere givne saaledes:

$$OA = BC = \sqrt{3} + \sqrt{5}$$

$$OB = AC = \sqrt{2} + \sqrt{5}$$

$$OC = AB = \sqrt{2} + \sqrt{3}$$

Paa Kanterne OA , OB , OC ligge henholdsvis Punkterne A_1 , B_1 , C_1 saaledes, at

$$OA_1 = \sqrt{2}; \quad OB_1 = \sqrt{3}; \quad OC_1 = \sqrt{5}.$$

Beregn Arealet af Trekant $A_1 B_1 C_1$.

Projektionstegning.

To Punkter C og T ere givne ved deres Billeder. Linien CT er parallel med den lodrette Billedplan og danner en Vinkel paa 45° med den vandrette. C er Centrum for en Kugle med given Radius; den omskrives med en Kegleflade, der har sit Toppunkt i T . Tegn Billederne af denne Kegleflades Røringscirkel med Kuglen samt Keglefladens Spor i den vandrette Billedplan.

Ved Optrækningen betragtes Keglefladen som ugenomsigtig.

B. Fjerde Klasses Hovedeksamen og Almindelig Forberedelseseksamen.

Dansk Stil: De betydningsfuldeste historiske Minder, som knytte sig til danske Provinsbyer.

Latinsk Stil (stud.):

Da en Rigmand [engang] vilde afholde¹⁾ Lege, kom der blandt de øvrige Kunstnere²⁾ en Spasmager³⁾, som sagde,

t han vilde vise en Kunst, som ingen nogensinde havde set eller hørt. Ved⁴⁾ Rygtet herom kom mange Tilskuere sammen i Theatret. Spasmageren traadte frem uden Ledsagere, uden Udstyr⁵⁾; Mængden sad spændt⁶⁾ af Forventning om, hvad der vilde ske. Idet nu hin tilhyllede⁷⁾ Hovedet med sin Kappe⁸⁾, efterlignede⁹⁾ han Stemmen af en Gris¹⁰⁾ saaledes, at Tilskuerne raabte, at han havde en Gris under Kappen, og bød, at han skulde undersøges¹¹⁾. Da dette var sket, og man ikke havde fundet nogen Gris, gav Folket ham stort Bifald¹²⁾. Men en Bonde¹³⁾, som havde været til Stede, lovede, at han den næste Dag vilde gøre det samme meget bedre. En endnu større Mængde var forsamlet; begge Kunstnere traadte frem; Bonden havde medbragt en virkelig¹⁴⁾ Gris, som han skjulte under sin Kappe. Spasmageren gryntede¹⁵⁾, Mængden klappede; men Bonden trak sin Gris i Øret¹⁶⁾, saa den skreg¹⁷⁾ af Smerte. Folket mente dog, at Spasmageren havde gjort Sagen bedst, og bød, at Bonden skulde jages bort. Da trak Bonden Grisen frem, og idet han viste Folket den, sagde han: „Se¹⁸⁾ denne viser, hvad for¹⁹⁾ Dommere I ere“.

1) facere 2) artifex 3) scurra 4) ad 5) apparatus
6) suspensus 7) obvolvere 8) pallium 9) imitari 10) porcellus
11) excutio, 3. 12) plausus 13) rusticus 14) verus
15) grunnire 16) trække en i Øret: pervellere alicui aurem
17) clamare 18) En! 19) hvad for udtr. v. qualis.

Engelsk Version (Realisterne).

A nobleman who resided at a castle in Italy, was about to celebrate¹⁾ his marriage-feast. The weather was splendid and everything promised well; only the sea been boisterous²⁾ for several days, so that no fish could be supplied³⁾ for the meal. On the very morning of the feast, however, a fisherman made his appearance with a turbot⁴⁾ so large, that it seemed to have been created for the occasion. The whole castle was full of joy, and the fisherman was ushered⁵⁾ with his prize⁶⁾ into the saloon, where the nobleman, in the presence of his guests, requested him to put what price he would on the fish, and it should instantly be paid him. „One hundred lashes“⁷⁾, said the fisherman, „on my bare back, is the price of my fish, and I will not take more or less“. The nobleman and his guests were not a little astonished, but the man was resolute, and there was no other means of getting the fish. At length the nobleman exclaimed: „Well, let him have his will, but don't strike too

hard, and let the price be paid out in our presence“. After the first fifty lashes the fisherman exclaimed: „Hold, hold! I have a partner in the business, who is to receive one half of the payment“. „What“, said the nobleman, „are there two such madcaps⁸⁾ in the world! Who is he?“ „You need not go very far for him“, said the fisherman; „it is your own porter⁹⁾, who would not let me in, until I promised that he should have the half of whatever I received for my turbot“. „Oh, oh“¹⁰⁾, said the nobleman, „bring him up instantly; he shall receive the stipulated¹¹⁾ half with the greatest justice“. This ceremony being finished, he discharged¹²⁾ the porter and amply rewarded the fisherman.

1) to celebrate, at højtideligholde. 2) boisterous urolig. 3) to supply, at skaffe til Veje. 4) turbot, Pighvarre, 5) to usher, at føre. 6) prize, Fangst. 7) lash, Piskeslag, 8) madcap, Galehuslem. 9) porter, Portner. 10) oh, oh, ja saa. 11) stipulated, aftalt. 12) to discharge, at afskedige.

Aritmetik:

1. Find Værdien af

$$(\alpha^2 - 4)(\beta^2 - 4),$$

naar α og β ere Rødderne i Ligningen

$$5x^2 - 9x + 3 = 0.$$

2. Find x , y og z af Ligningerne

$$bx - cy = a$$

$$ay - bz = c$$

$$cz + ax = b.$$

3. Produktet af to Tal er 16464, og deres mindste fælles Mængfold er 21 Gange saa stort som deres største fælles Maal. Find mindste fælles Mængfold og største fælles Maal for de to Tal. Hvilke kunne disse Tal være?

Geometri:

1. I Trekant ABC er der indskrevet et Parallelogram CDEF saaledes, at CD og CF ligge paa to af Trekantens Sider, og at AF halverer Vinkel A.

Bevis, at $AE = CD$, og udtryk Længderne af de Stykker, hvori D deler AC, ved b og c , idet $AC = b$ og $AB = c$.

2. En retvinklet Trekant samt Hypotenusens Median tegnes; bevis, at Cirkelen over denne som Diameter gaar gennem Fodpunktet af Hypotenusens Højde og gennem Midtpunkterne af Kateterne

Hvor mange Grader indeholder enhver af de 5 Buer, hvori Cirkelperiferien er delt, naar den ene af Trekantens spidse Vinkler er 35° ?

3. Til et Punkt A af en given Cirkel er der draget Tangenten samt Diameteren AB; konstruer en ret Linie gennem B, der skærer Cirkelperiferien i C og Tangenten i D saaledes, at $AD = 3 AC$.

Praktisk Regning (Realisterne):

1. Hvor mange Tønder Land indeholder et Stykke Jord, der har Form som en Firkant med Siderne

2449,5 Fod

2449,5 —

1414,2 —

2828,4 — ?

Vinklen mellem de to første Sider er 60° .

1 Tønde Land = 14000 Kvadratalen.

2. Den 1. Januar 1898 stiftede den danske Stat et Laan; for hver 970 Kr., som den modtog af Laangiverne, maatte den udstede en Obligation (et Gældsbevis) paa 1400 Francs, af hvilke der aarlig skal betales 3 pCt. i Rente. Af saadanne Obligationer udstedtes i det hele 72000. Statskassen maatte betale Omkostningerne ved disses Trykning og andre Omkostninger, i alt 488333 Kr. Hvor mange pCt. p. a. maa Statskassen i Virkeligheden betale?

1 Franc = 72 Øre.

II Fordringerne til Optagelse i Skolen.

Skolen giver studerende Disciple overensstemmende med Lov af 1. April 1871 Undervisning baade i sproglig-historisk og i matematisk-naturvidenskabelig Retning; Realdisciple forberedes til Almindelig Forberedelseseksamen. Undervisningen i 1. Klasse er beregnet paa fyldte 12. Aar; dog kunne Disciple ogsaa optages med fyldte 11. Aar. Ingen kan fordres optagen

i en højere Alder, end at det fuldstændige Skolekursus kan være tilbagelagt med det fyldte 20. Aar. Undtagelser fra disse Regler kunne dog bevilges af Skolens Rektor.

Fordringerne til Optagelse i 1. Klasse ere efter Anordningerne af 5. August 1871, 16. Juni 1882 og 7. December 1893 følgende:

1. i Modersmaalet dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter i Forbindelse med Analyse, ved hvilken kræves sikkert Kendskab til det vigtigste af Grammatikken, især til Ordklasserne, Ordenes Bøjning og den enkelte Sætnings Dele, dels saa vel en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnenes Brug nedskreven Gengivelse af et to Gange forelæst Stykke, som en ikke for let Diktatstil, hvilke to skriftlige Arbejder tillige bedømmes som Prøveskrift;

2. i Tysk det vigtigste af Formlæren og en mundtlig Oversættelse fra Tysk paa Dansk af et læst Pensum paa mindst 100 almindelige Oktavsider;

3. i Fransk det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog;

4. i Geografi en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog;

5. i Historie en Oversigt over de vigtigste Begivenheder i den almindelige Verdenshistorie og Nordens Historie efter en fragmentarisk Lærebog;

6. i Religion Bibelhistorie i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus;

7. i Naturhistorie Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog;

8. i Regning Færdighed i praktisk Regning saa vidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes til Anvendelse paa simple

praktiske Anvendelser, der pleje at henføres under Regula de Tri.

Til Optagelse i 5. Klasse fordres enten, at man har bestaaet 4. Klasses Aarsprøve med mindst 55 Points i samtlige Fag og i Afslutningsfagene (Geografi, Naturhistorie, Tysk, Aritmetik og Geometri for den spr.-hist. Retnings Vedkommende, Geografi, Naturhistorie, Tysk og Latin, mundtlig og skriftlig, for den mat.-naturv. Retnings Vedkommende) med mindst 20 Points, samt mindst „godt“ i Dansk Stil, eller Almindelig Forberedelseseksamen eller Skolelærereksamen med „Meget duelig“, begge supplerede med forskellige Tillægsprøver. Herom gælde følgende Bestemmelser:

Til Almindelig Forberedelseseksamen fordres en samlet Karakterværdi af mindst 80 Points samt „godt“ (10 Points) saa vel for den mundtlige som for den skriftlige Prøve i Dansk. For at optages i 5. Klasses spr.-hist. Afdeling fordres i Engelsk, Tysk, Fransk, Geografi, Naturhistorie, Geometri og Aritmetik i alt 40 Points, samt Tillægsprøver i Latin (skriftlig og mundtlig) og i Græsk med mindst „godt“. For at optages i 5. Klasses mat.-naturv. Afdeling maa den paagældende i Engelsk, Tysk, Fransk, Geografi og Naturhistorie have opnaaet i alt 30 Points og i Tillægsprøve i Latin (skriftlig og mundtlig) mindst „godt“. — I begge Tilfælde fordres der dog tillige en Optagelsesprøve i de ikke afsluttede Fag (Dansk Stil, Historie og Fransk for den spr.-hist. Retnings, samme Fag samt Aritmetik, Geometri og Naturlære for den mat.-naturv. Retnings Vedkommende).

Til Optagelse for deres Vedkommende, der have bestaaet Skolelærereksamen, fordres desuden en Tillægsprøve i de tre fremmede Sprog med „godt“ i hvert Sprog, hvorved de have faaet samme Retigheder som ved Almindelig Forberedelseseksamen.

Tillægsprøven i Latin kan for den mat.-naturv. Retnings Vedkommende udsættes et Aar; men Tilladelsen hertil indrømmes af Ministeriet i Regelen kun ved en Almindelig Forberedelseseksamen med et særdeles godt Resultat. For den sproglig-hist. Retnings Vedkommende indrømmes en Udsættelse af Tillægsprøve i Latin og Græsk ikke, med mindre man forpligter sig til at blive 2 Aar i 5. Klasse.

For øvrigt henvises til den kgl. Anordning af 1. Marts 1895 (meddelt i Indbydelsesskriftet for 1895) med dertil hørende minist. Bekendtgørelse af 12. s. M., samt til de minist. Bekendtgørelser af 31. August 1895 og 16. Januar 1896 (meddelte i Indbydelsesskriftet for 1896).

Indmeldelser af Privatister til Afgangsprøverne, 4. Klasses Hovedeksamen og Tillægsprøverne (ogsaa til den for Farmaceuter, Veterinærer og Tandlæger anordnede Tillægsprøve i Latin) maa indgives til Skolen inden 15. April.

Indmeldelser og Udmeldelser af Skolen maa ske skriftlig.

III. Disciplene.

Ved Afslutningen af Discipellisten i forrige Skoleaars Indbydelsesskrift (Maj 1898) var Antallet af Skolens Disciple 79. Af disse dimitteredes i Juli de tidligere nævnte 7 studerende og 1 Realist. Inden 19. August udgik 6, nemlig V. N. Andersen (V), M. A. Hansen (IV), C. V. Jespersen (IV), M. A. Thiel (2. R.), J. V. E. Prom Klagenberg (2. R.), V. E. K. Hindberg (1. R.).

Afgangen var saaledes i det hele 14; af nye Disciple optoges 24, saa at det nye Skoleaar begyndte med 89 Disciple.

I Aarets Løb optoges 2 Disciple (1. Novbr. C. G. Cj. A. Jacobsen i II st. og 9. Jan. J. Jensen [kaldet Vester] i 2. R.), udmeldtes 5, nemlig af VI Kl. E. Bertelsen (1. Oktbr., paa Grund af Sygdom), af V Kl. C. T. A. Beyer (1. Januar 1899) og A. B. Krogh (1. April 1899), af 1. R. Johs. Jensen (1. April 1899), C. Wammen (1. April 1899).

Skolen tæller saaledes i Maj 1899 86 Disciple, af hvilke 24 ere Realister, 62 studerende, nemlig 8 af matematisk-naturvid. Retning, 27 af spr.-hist. Retning og 27 studerende i I og II Klasse.

I nedenstaaende Fortegnelse ere Disciplene ordnede efter Bogstavrækken; ved de nyoptagne ere Fødselsdag og Fødselsaar tilsatte. Hvor intet Hjemsted er tilføjet, er dette Viborg.

VI.

- spr.** 1. Bjerregaard, Søren S. (Købmand B., Simested).
 — 2. Holm, Albert Th. (Kirkebetjent H.).
 — 3. Nielsen, Sigvald V. (Lærer N., Vorde).
 — 4. Petersen, Peter U. (Møllebestyrer P., Vindt Mølle).
 — 5. Sørensen, J. (Gaardejer N. M. S., Knudby).
 — 6. Ørum, Christian (Herredsfuldægtig Ø.).
m. 7. Gravesen, Niels Peter (Husmand G., Nors, Thy).
 — 8. Henrichsen, Aage (Købmand H., Skive).
 — 9. Møller, Vald. F. (Provst M., Hammel).

V.

- spr.** 1. Christiansen, Christian Meldgaard, f. 31. Marts 80 (Lærer C., Oustrup, Thorning S. ved Viborg).
 — 2. Falkenstjerne, Vagn (Afd. Sognepræst F., Hornslet).
 — 3. Gamborg, Jørgen Christian, f. 21. Okt. 77 (Sparekasse-direktør G., Nykøbing, Mors).
 — 4. Harboe, Erik Immanuel, f. 7. Aug. 82 (Provst H., Hjørring).
 — 5. Søndergaard, Niels Raastrup (Gaardejer S., Hundborg).

spr. 6. Sørensen, Jakob Lykke, f. 27. Aug. 82 (Gaardejer S., Hindborg).

m. 7. Dederding, Kai F. (Kaptajn D.).

— 8. Nielsen, Laurits, f. 6. Sept. 81 (Gaardejer N., Haslund).

IV.

spr. 1. Bjerregaard, Niels M. S. (Br. til Nr. 1 i VI).

— 2. Døssing, Thomas M. (Husmand D., Hinge).

— 3. Giersing, Alf. E. (Overlærer G.).

— 4. Krogh, Ludvig V. (Tobaksfabrikant K.).

— 5. Rye, H. J. Olaf (Overretssagfører R.).

— 6. Schmidt, Thue J. J. F. (Skolelærer S., Frausing).

m. 7. Andersen, Frederik C. Chr. (Distriktslæge A.).

— 8. Haxthausen, Christian A. E. (Oberstløjtnant H.).

Real. 9. Andersen, Harald P. S. (Stationsforst. A., Sparkær).

— 10. Hjermind, P. Martin (Afd. Smedemester H., Vejle).

— 11. Pedersen, Lauritz (Avlsbruger Gregers P.). 3 Sprog.

III.

spr. 1. Blichfeld, Holger (Ekspeditionschef i Kreditforen. B.).

— 2. Christensen, Villads (Skolelærer C., Mundbjerg).

— 3. Jensen, R. Christian (Murer J.).

— 4. Jessen, Olaf Nergaard, f. 7. Okt. 84 (Sognepræst J., Grønbæk).

— 5. Lange, Knud (Sognepræst L., Hinge).

— 6. Philipsen, S. O. Torkild (Fabrikant Ernst P.).

— 7. Smith, Frederik J. T. (Sognepræst S.).

— 8. Sørensen, Jens I. (Stabssergent S.).

m. 9. Jessen, Ejnar Nergaard, f. 7. Aug. 83 (Br. til Nr. 4 i III).

— 10. Pyndt, Knud V. P. (Dyrlæge P.).

Real. 11. Bønding, Jens E. (Snedkermester B.). 3 Sprog.

— 12. Horn, A. Ludvig J. (Værkfører H.). 3 Sprog.

— 13. Lange, Svend (Br. til Nr. 5 i III).

— 14. Møller, Johannes N. (Fabrikant L. M.) 3 Sprog.

II.

stud. 1. Dederding, E. Henry (Br. til Nr. 7 i V.).

— 2. Hallager, Aage (Overlæge, Dr. med. H.).

— 3. Jacobi, Olaf D. (Bankdirektør J.).

— 4. Jacobsen, Christian Georg Carljohan Adolf, f. 14. Okt. 85. (Afd. Litograf J., København).

— 5. Jensen, Alfred J. (Gasværksbestyrer J.).

— 6. Jensen, Kristen P. (Skomager J., Bjerringbro).

— 7. Jespersen, J. Christian (Murmester J.).

— 8. Krenchel, Harald (Overlæge K.).

- stud. 9. Lautrup, H. Jacob (Proprietær L., Kappel).
 — 10. Petersen, Holger O. L. (Overlærer P.).
 — 11. Schmidt, Carl C. N. M. (Proprietær S., Sofiesminde).
 — 12. Schneevogt, Rasmus C. (Fabrikant S.).
 — 13. Skow, Christen (Afd. Proprietær S., Ørregaard).
 — 14. Thiel, Karl F. (Sognepræst T., Serup).
 — 15. Thostrup, Karlo B. (Rebsluger T.).
 — 16. Thrane, Albert S. (Herredsfoged T.).
- Real.** 1. Andersen, Jens (Købmand Fr. A.). 3 Sprog.
 — 2. Andersen, Niels (Br. til foregaaende). 3 Sprog.
 — 3. Andersen, Thorvald Chr. (Portør A., Bjerringbro).
 — 4. Giersing, Emil A. (Br. til Nr. 3 i IV). 3 Sprog.
 — 5. Jensen (kaldet Vester), Jens, f. 5. Juni 82 (Gaardejer
 J. (V.), Skals).
 — 6. Mikkelsen, J. Peter (Baneformand M., Bjerringbro).
 — 7. Rendtorff, Andreas J. (Forvalter R.) 3 Sprog.
 — 8. Støttrup, Niels Christian J. (Bagermester S.)

I.

- stud.** 1. Andersen, Oluf, f. 2. Nov. 85 (Br. til Nr. 7 i IV).
 — 2. Christensen, Holger Olivarius Christian Maturin, f. 25.
 Juli 86 (Agent P. C.).
 — 3. Høyer, Knud Jespersen, f. 14. Sept. 86 (Jernstøber H.).
 — 4. Jensen, Hans Folmer Elle, f. 30. Aug. 85 (Lærer J.).
 — 5. Lange, Aage, f. 3. Juli 86 (Br. til Nr. 13 i III).
 — 6. Mikkelsen, Alfred, f. 26. Sept. 85 (Oversergent M.).
 — 7. Ploug, Jens Christian Marius Jensen, f. 4. Januar 83
 (Lærer P., Skringstrup).
 — 8. Pyndt, Holger Erik, f. 27. Okt. 86 (Br. til Nr. 10 i III).
 — 9. Rye, Hans Christensen, f. 5. Dec. 86 (Br. til Nr. 5 i IV).
 — 10. Tøttrup, Thorvald Chr. F. (Afd. Propr. T., Overkærsholm).
 — 11. Willesen, Lauritz Ditlev Gustav, f. 16. Nov. 86 (Mølle-
 ejer W.).
- Real.** 1. Andersen, Axel A. (Malermester A.). 3 Sprog.
 — 2. Bertelsen, Peter Julius Kall, f. 30. Dec. 85 (Sogne-
 præst B., Jetsmark). 3 Sprog.
 — 3. Christensen, Holger, f. 11. Aug. 85 (Hotelejer C.).
 — 4. Egelund, Otto Viggo, f. 12. Juli 86 (Skorstensfejerm. E.).
 — 5. Hallager, Sigurd, f. 18. Maj 85 (Br. til Nr. 2 i II).
 3 Sprog.
 — 6. Jensen, Christian Frederik Vilhelm, f. 2. Dec. 86 (Mur-
 mester Chr. F. J.). 3 Sprog.

- Real. 7. Jespersen, Poul, f. 3. Marts 86 (Fhv. Arkivar J.).
 — 8. Klagenberg, Brynjulf E. P. (Fuldmægtig K.). 3 Sprog.
 — 9. Meyer, Henry Suenson, f. 13. Febr. 86 (Distriktslæge
 M., Vestervig). 3 Sprog.
-

Disciplenes Forhold udenfor Skolen.

Overensstemmende med den i Indbydelsesskriftet for Aar 1894 S. 62 aftrykte min. Skrv. af 5. Maj 1893 henledes Forældres og Værgers Opmærksomhed paa Ønskeligheden af, at Disciplene altid anbringes i fast Pension, hvor der kan føres tilbørligt Tilsyn med dem.

Ligeledes henledes Opmærksomheden paa de ogsaa i de senere Aar indskærpede Bestemmelser i Plakat af 28. November 1828 og i min. Skrv. af 7. Februar 1851, ifølge hvilke Skolen, overensstemmende med Skoleloven af 1809, er forpligtet til at forbyde sine Disciple at besøge Værtshuse eller lignende Steder paa egen Haand, lige som det ved nævnte Plakat er forbudt enhver, der driver Næring som Værtshusholder, Kromand, Billardholder, Konditor, Restavratør eller Gæstgiver, at tillade nogen Discipel af de lærde Skoler at sidde i deres Huse for at drikke eller der at forsamle sig eller have noget Slags Spil, af hvad Navn nævnes kan.

Udenfor Selskab med Forældre, eller dem, der træde i disses Sted, maa ingen Discipel uden Skolens Tilladelse tage Del i offentlige Baller, Maskerader eller Danseøvelser. — Det følger af Disciplens hele Stilling til Skolen, at han ikke uden dennes Tilladelse kan optræde offentlig ved Koncerter, Theaterforestillinger eller lignende Lejligheder uden Skolens Tilladelse, der for øvrigt i disse Tilfælde i Reglen vil blive nægtet.

Opmærksomheden henledes paa, at Sygemeldelser maa tilstilles Skolen straks ved Sygdommens Begyndelse, ikke først ved dens Ophør.

IV. Skolepenge. Understøttelsesmidler.

Skolepengene i V og VI Klasse er 144 Kr. aarlig, i de øvrige Klasser 120 Kr., for 2. Broder henholdsvis 115 Kr. 20 Ø. eller 96 Kr., for 3. Broder 86 Kr. 40 Ø. eller 72 Kr. De forfalde til Betaling fjerdingaarsvis, og i Løbet af Kvartalets 1. Maaned; derefter er Regnskabsføreren berettiget til uden Forvarsel at lade dem indkræve ved Rettens Hjælp, ere de ikke med paaløbne Udgifter betalte inden Fjerdingaarets Udgang, formenes Disciplen Adgang til Skolen, indtil fuld Betaling er erlagt. — For Juli Kvartal opkræves Skolepengene i 2 Halvpartier af Hensyn til det nye Skoleaar (19. August); Dimittender og Disciple, der udtræde efter Aarsprøven før 19. August, betale kun for Juli Maaned. — For hver Discipel betales 10 Kr. i Indskrivningspenge. — For et Vidnesbyrd betales 20 Kr. (desuden Stempelmærke 1 Kr.); de nærmere Regler fremgaa af min. Cirk. af 1. Marts 1890 (meddelt i Progr. 1890), jfr. min. Skriv. af 29. Marts 1892 (Progr. 1892 S. 111).

De **Understøttelsesmidler**, der kunne søges af Skolens Disciple, ere følgende:

1. **De Beneficier, hvortil Ministeriet udnævner efter Rektors Indstilling**, dels fri Skolegang, dels Stipendier. Indtil $\frac{1}{6}$ af alle Skolens Disciple (deriblandt ikke regnet Lærernes Sønner som ekstraordinære Gratister) kunne opnaa Friplads; en hel Friplads

kan deles i 2 halve. Som Stipendier uddeles Renterne af Stipendiefondens Grundkapital til studerende Disciple i Portioner paa 100, 70 og 40 Kr., enten til at oplægges, hvorpaa de udbetales af Universitetskvæsturen i 3 Terminer, hvis Dimittenden har ladet sig indskrive inden den af Universitetet fastsatte Dag for Immatrikulationen, men ellers falde tilbage til Skolen (Cirk. af 23. April 1897), eller som Hjælp til Skolepenge.

Ansøgninger om disse Stipendier, hvortil trykte Skemaer udleveres af Rektor, maa indleveres helst straks den 19. August, i hvert Fald inden d. 1. September. De, der allerede have opnaaet et Beneficium for deres Sønner, behøve i Regelen ikke at søge paa ny. Der kræves et Aars Skolegang, samt foruden Trang tilfredsstillende Flid og Fremgang i Skoleaarets Løb.

Ved ministerielle Skrivelser af 22. Septbr. og 1. Oktbr. 1898 fordeltes Beneficierne for Beneficieaaret 1. Oktbr. 1898 til 1. Oktbr. 1899 saaledes:

- I. Fri Undervisning og højeste Stipendium — 100 Kr. — at oplægge: N. P. Gravesen (VI m.), J. Sørensen (VI spr.), S. V. Nielsen (VI spr.), A. T. Holm (VI spr.), V. Falkenstjerne (V spr.), T. M. Døssing (IV spr.), R. Chr. Jensen (III spr.) og J. I. Sørensen (III spr.).
- II. Fri Undervisning: P. M. Hjerminde (4. Rl.), A. L. J. Horn (3. Rl.) og K. B. Thostrup (II st.), sidstnævnte fra 19. Aug. 1898 at regne.
- III. Halv Friplads og højeste Stipendium — 100 Kr. —, deraf 40 Kr. at oplægge: S. O. T. Philipson (III spr.) og V. Christensen (III spr.).
- IV. Halv Friplads (fra 19. Aug. 1898 at regne) og mellemste Stipendium — 70 Kr. —, deraf 2 Kr. 50 Øre at oplægge: T. C. F. Tøttrup (I st.).
- V. Halv Friplads: A. J. Rendtorff (1. Rl.), J. P.

Mikkelsen (1. Rl.) og T. Chr. Andersen (1. Rl.).

VI. Mellemste Stipendium — 70 Kr. — at udbetale: C. T. A. Beyer (V m.) og C. C. N. M. Schmidt (II st.).

VII. Laveste Stipendium — 40 Kr. — at udbetale: Kr. P. Jensen (II st.).

VIII. Ekstraordinær Gratistplads som Lærersønner: A. E. Giersing (IV spr.), H. O. L. Petersen (II st.) og E. A. Giersing (2. Rl.).

Ved Skrivelse af 20. Januar 1899 tillod Ministeriet endelig, at den C. T. A. Beyer tillagte Stipendieportion af 70 Kr. efter hans Udgang af Skolen (1. Januar 1899) maa tillægges Disciplen H. F. E. Jensen (I st.).

II. Paa Finansloven er dernæst bevilget **12 ekstraordinære Fripladser** for samtlige Landets offentlige lærde Skoler under eet til „Dicile, hvis Evner gøre det ønskeligt, at de erholde Adgang til en højere Uddannelse, men hvis Forældres Formuestilstand ellers vilde udelukke dem derfra“. Disse tillægges nye Dicile straks det første Aar og regnes fra 19. August, medens Beneficiaaret ellers regnes fra 1. Oktober. Ansøgninger herom indleveres samtidig med Ansøgninger om ordinære Beneficier. Ved min. Skrivelse af 1. Oktbr. 1898 tildeltes saadanne Pladser A. Mikkelsen og J. C. M. Jensen Ploug, begge i I st. Kl.

III. Endelig anvendes aarlig efter Bevilling paa Finansloven af **Kommunitetets Midler** en Sum til Understøttelse „for saadanne, der først i en fremrykket Alder have bestemt sig for Studeringer, og som ved en Forberedelses- eller Fageksamen have givet sikkert Haab om god Fremgang“. Ansøgninger herom indgives direkte til Ministeriet efter forudgaaende Bekendtgørelse i Bladene.

IV. Af **Nissens Legat** for studerende Disciple, hvilket i December Maaned bortgives af Skolens Lærerkollegium, uddeles de 4 Femtedele (815 Kr. 10 Øre) til uformuende Disciple, som vise god Opførsel, een Femtedel (203 Kr. 78 Øre) som Vidnesbyrd om Paa-skønnelse af Flid og god Opførsel og som Opmuntring

til fortsat Anstrængelse. Denne Anerkendelse kan ogsaa udtales til de Disciple, der have opnaaet Trangsglegatet. Halvdelen af Portionerne udbetales, Halvdelen oplægges til Udbetaling efter fuldendt Afgangseksamen. Ansøgninger indgives ikke. Fordelingen har været følgende:

1. N. P. Gravesen (VI m.), S. V. Nielsen (VI spr.) og A. T. Holm (VI spr.) hver **70 Kr.**; V. Falkenstjerne (V spr.) **55 Kr. 10 Øre**; T. M. Døssing (IV spr.), R. Chr. Jensen (III spr.), J. I. Sørensen (III spr.), S. O. T. Philipsen (III spr.), V. Christensen (III spr.), K. B. Thøstrup (II st.), C. G. Cj. A. Jacobsen (II st.), J. Chr. M. J. Ploug (I st.), T. Chr. F. Tøttrup (I st.), H. F. E. Jensen (I st.), A. Mikkelsen (I st.) hver **50 Kr.**
2. Som Opmuntring til fortsat Flid: J. Sørensen (VI spr.) **23 Kr. 78 Øre**; P. U. Petersen (VI spr.), Chr. Ørum (VI spr.), S. S. Bjerregaard (VI spr.), V. F. Møller (VI m.), N. M. S. Bjerregaard (IV spr.), H. J. O. Rye (IV spr.), A. E. Giersing (IV spr.), L. V. Krogh (IV spr.), A. S. Thrane (II st.), H. O. L. Petersen (II st.) hver **18 Kr.**
3. Anerkendelse af Flid udtaltes tillige til følgende Disciple paa Trangssiden: N. P. Gravesen (VI m.), V. Falkenstjerne (V spr.), T. M. Døssing (IV spr.), R. Chr. Jensen (III spr.) og J. I. Sørensen (III spr.)

V. Det grevelige **Moltkeske Legat** for Sønner af kgl. Embedsmænd (2 Portioner, for Tiden paa 76 Kr. hver med halv-aarlig Udbetaling) bortgives af Lensgreve Moltke til Bregentved; for Tiden nydes det af V. Falkenstjerne (V) og Fr. J. T. Smith (III st.).

VI. **Læge Frederik Foghs Legat** (100 Kr. aarlig i højt 3 Aar med halv-aarlig Udbetaling) for „to flittige begavede og ufor-

muende Disciple til Hjælp til deres Underholdning i Skoletiden, lige meget enten de ere i nogen af Skolens studerende eller Realafdelinger“, bortgives for hver Termin af Lærerkollegiet. Det nydes for Tiden af Sigv. Vestergaard Nielsen (VI) og P. M. Hjermind (4. Realkl.).

VII. Det **Stampeske Legat**, 2 Portioner, hver paa 400 Kr. aarlig, til Understøttelse for studerende, først under deres Skolegang i Viborg, dog ikke ud over 9 Aar, dernæst under Forberedelse til en Embedseksamen ved Universitetet, dog ikke ud over 6 Aar, bortgives af Lærerkollegiet og en Præst fra Middelsom Herred (for Tiden Sognepræst Davidsen i Østervelling). Fortrinsret have Testators, Sognepræst til Nørre Nebel og Lydum Sogne Jacob Stampes, og Hustru Charlotte Nicoline Grundahls Slægtninge, dernæst Sønner af Købstadborgere*), Landsbypræster, Landsbyskolelærere eller Landsbydegne. — Fundatsen findes aftrykt i Program 1892, S. 72 fl. — Legatet nydes siden Maj 1897 af Student P. Kr. Johansen (som Slægtning) og Student Frode V. F. Christensen.

VIII. De **Jessenske Legater** for Slægtninge af Rektor Jessen og Hustru, f. Ostenfeld, der have Fortrinsret, dernæst for duelige og fattige Studerende i Viborg Skole fra den Tid, de kom i 5. Lektie, indtil „deres Triennium“ ved Universitetet er udløbet, nødes i Aaret 1898 „det større“ (25 Kr. 45 Ø.) af følgende Disciple her i Skolen: P. Glud, A. T. Holm og Ejnar A. Giersing (alle 2. Gang) og „det mindre“ (18 Kr. 6 Ø.) af Studenterne Alfred Lauritz Meldal (3. Gang) og Peter Kr. Johansen (1. Gang), begge her fra Skolen. Bortgives af Stiftets Biskop og Stiftsprovst.

IX. Det **Mallingske Legat** (omtr. 164 Kr.), der af Konsistorium ved Københavns Universitet hvert Aar tildeles „den mest værdige og trængende“ af de af Skolens Dimittender, som foruden at have nydt Skolebeneficium i det mindste have opnaaet 2. Karakter og have ladet sig indskrive ved Universitetet, er i Aaret 1898 af Konsistoriet tildelt Student Ejnar Aggersborg Giersing (Descendent af Legatstifteren).

X. Det **Juelske Legat**, 2 Portioner, hver paa 75 Kr. 16 Ø.

*) Ved Resolution af 15. September 1897 har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet paa Forespørgsel fra Legatets Bestyrelse udtalt, „at der, som de sociale Forhold nu stille sig, til Købstadborgere maa henregnes enhver, der holder Dug og Disk i en Købstad og som deltager i Købstadens Tynge.“ (Jfr. „Meddelelser om de lærde Skoler“, 1897—98, S. 77).

i et Tidsrum af højst 5 Aar, for studerende fra Viborg og Aalborg Skoler, er i Aaret 1897 udbetalt til Student Jacob Chr. Gotfr. Holdt fra Aalborg Skole (5. Gang) og til stud. jur. Alfred Lauritz Meldal fra Viborg Skole (4. Gang). Ansøgninger herom maa indgives til Legatets Patron, Baron, Kammerherre Juul-Rysensteen til Mundelstruggaard.

XI. Renterne af **Nissens Legats** Oplagskapital (35 Kr. 32 Ø.), og de hjemfaldne Oplagspenge (115 Kr.), ialt 150 Kr. 32 Ø., ere i Dec. f. A. givne til Stud. theol. P. Pedersen (50 Kr. 32 Ø.), stud. theol. P. M. Kirkegaard, stud. theol. Jens Petersen (Lundø), stud. theol. K. V. Tongsgaard og stud. iur. P. Glud (hver 25 Kr.). — Ansøgninger herom tilsendes Rektor paa Lærerkollegiets Vegne inden 1. December. Flidsattester og Testimonium paupertatis maa vedlægges.

V. Lærerne. Aarets Arbejde.

Undervisningstimerne have været fordelt mellem de forskellige Lærere paa følgende Maade:

Rektor, Dr. Heise Dansk i VI og V Kl., Historie i VI, V, IV st. og I st., 15 Timer.

Overlærer Ramsgaard: Tysk i hele Skolen, Latin i IV st., Græsk i III spr., 30 Timer.

Overlærer Petersen: Naturlære i VI spr., V spr., VI m., V m., IV og III mat. og Real., Gymnastik med VI—II samt i en Fællestime om Lørdagen med Ikke-Sangere, 34 Timer. Desuden Overledelsen ved Skydning.

Overlærer Giersing: Oldnordisk i VI og V, Latin i VI og I, Engelsk i VI og V, IV Rl. og III Rl., 29 Timer.

Adjunkt Møller: Matematik i V m., I st. og I Rl., Skrivning i IV Rl., III Rl., II og I, 30 Timer.

Adjunkt Thorsen: Oldkendskab i VI m. og V m.,

Timerfordelingen i Skoleaaret 1898—99.

Fagene.	Katedralskolen.											Forberedelseskolen.						
	VI spr. mat.		V spr. mat.		IV spr mat Rl			III spr. mat. Rl.			II st. Rl		I st. Rl		Ugentlige Lærertimer i alt	Kl. b.	Kl. a.	I alt Lærer- timer.
Dansk	3	(3)	2	(2)	(2)	(2)	3	(2)	2	(1) + 1	2	3	3	3	22	5	6	11
Oldnordisk	1	(1)	2	(2)	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	
Latin	8	"	8	"	8	(8)	"	7	(7)	"	7	"	6	"	44	"	"	"
Græsk	6	"	6	"	4	"	"	4	"	"	"	"	"	"	20	"	"	"
Oldkendskab	"	2	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	4	"	"	"
Tysk	2	(2)	2	(2)	2	(2)	2	2	(2)	(2)	2	2	2	2	18	4	4	8
Engelsk																		
Fransk	3	(3)	3	(3)	2	(2)	(2)	3	(3)	(3)	3	3	4	4	25	4	"	4
Religion	1	(1)	1	(1)	1	(1)	(1)	1	(1)	(1)	2	2	2	2	12	2	2	4
Historie	3	(3)	3	(3)	2	(2)	(3)	(2)	(2)	3	3	3	2	2	24	3	3	6
Geografi	"	"	"	"	2	(2)	(2)	2	(2)	(2)	2	2	2	2	12	2	2	4
Naturhistorie	"	"	"	"	2	(2)	(2)	2	(2)	(2)	2	2	2	2	12	2	1	3
Matematik og Regn..	"	9	"	11	(5)	7	(7)	(5)	7	(7)	6	6	5	5	56	5	6	11
Naturlære	3	6	3	4	"	2	(2)	"	2	(2)	"	"	"	"	20	"	"	"
Skrivning	"	"	"	"	"	"	1	"	"	(1)	1	(1)	2	(2)	4	(3)	4	4
Tegning	"	"	"	"	"	"	1	"	"	(1)	"	2	"	2	5	"	"	"
Klassetimer	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	301	30	28	55
Sang	2						2				2		2		5 ¹⁾		2	
Gymnastik	4		1 ²⁾ (4)		4				(4)		4		4		18 ³⁾		4	
Sløjd															12			
I alt ugentlige Timer:	37	37	37	37	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	336	36	34	61

1) Heraf en Fællestime for alle Klasser. — 2) En frivillig Time i Hugning Søndag Morgen. — 3) Heraf en Time med Ikke-Sangere i Sammensangstimen.

- Dansk i IV—I, Latin i II, Græsk i IV spr., 32 Timer.
- Adjunkt Olsen: Græsk i VI og V, Latin i V, Historie i IV Rl., III st., III Rl. og II st. — 29 Timer — Desuden Tilsyn med Eftersiddere (2 T.).
- Adjunkt Mortensen: Geografi, Naturhistorie og Sang med hele Skolen, 29 Timer.
- Adjunkt Sejersen: Religion i hele Skolen, Fransk i II st., II Rl., I st. og I Rl., Historie i II Rl. og I Rl. 31 Timer.
- Adjunkt Lomholt: Matematik i VI m., IV st., IV m. og Rl. III, III m. og Rl., II st. og II Rl., 35 Timer. Desuden Sløjd (12 Timer) fra 1. Oktbr.—30. April.
- Timelærer, Cand. mag. Black: Fransk i VI, V, IV og III, Latin i III st., Engelsk i II Rl. og I Rl., 26 Timer. Desuden Ledelse af Røvelserne.
- Timelærer, Premierløjtnant Beck: Gymnastik i I, 4 Timer. Desuden Ledelse af Danseundervisningen (6 T.) i Vinterhalvaaret.
- Stabssergent Brüggmann: Assistent ved Gymnastikundervisningen, 18 Timer. Desuden Assistent ved Skydning og Dans.
- Stabssergent Werner, Assistent ved Gymnastikundervisningen, 18 Timer.
- Omstaaende Tabel viser, hvorledes Timerne have været fordelte i de forskellige Fag.

I Skoleaarets Løb er i de forskellige Fag følgende Pensa gennemgaaede:

Dansk.

I st. og I Realkl. (3 T. hver; Adj. *Thorsen*). Oplæsning og Analyse efter Joakim Larsens Læsebog III. Nogle Digte i samme Bog ere læste udenad.

Mikkelsens Sproglære for Forberedelsesskoler benyttet. Det meste af Arentzens nordiske Mytologi er læst og til Dels genfortalt af Disciplene. 1 Stil ugentlig, Diktat eller, for det meste, Genfortælling.

II st. og II Realkl. (2 T. hver; Adj. *Thorsen*). Oplæsning og Analyse efter Joakim Larsens Læsebog II. Nogle Digte ere lærte udenad efter samme Bog. Den sidste Trediedel af Arentzens nordiske Mytologi (Helsesagnene) gennemgaaet. Af Disciplene er oplæst Ingemanns Christen Bloks Ungdomstreger og nogle af Blichers Noveller (Keltringliv, Skibsjournalen, Jøderne paa Hald). 1 Stil ugentlig, mest Genfortælling.

III st. Kl. (2 T., den ene sammen med Realisterne; Adj. *Thorsen*). Af Disciplene er oplæst Holbergs Erasmus Montanus, Blichers Telse, Juleferien og Høstferien, Chr. Winthers Ristestenen, Goldschmidts Tømmerpladsen o. m. Det meste af Sechers græske Mytologi er gennemgaaet (med Forevisning af Billeder). 1 Stil ugentlig.

III Realkl. (2 T., den ene sammen med de studerende; Adj. *Thorsen*). Oplæsning og Analyse efter Fengers Læsestykker I, Grammatik efter Mikkelsens Sproglære for Realskoler. Det meste af Sechers græske Mytologi er gennemgaaet. Stile sammen med den studerende Klasse (længere Genfortællingsstile eller frie Stile).

IV Kl. (2 T., Realisterne alene desuden 1 T.; Adj. *Thorsen*). Følgende Digtværker ere læste: Holberg: Det arabiske Pulver, Uden Hoved og Hale, Jacob v. Tyboe og Mascarade; Fru Gyllembourg: En Hverdagshistorie; Oehlenschläger: Kjartan og Gudrun og Hakon Jarl; Blicher: Præsten i Thorning og Præsten i Vejlbjby; Hauch: Vilhelm Zabern og Søstrene paa Kinnekullen; Heiberg: Aprilsnarrene; Hostrup: Eventyr paa Fodrejsen. Et og andet af Retskrivningsreglementet er gennemgaaet. 1 Stil ugentlig.

IV Realkl. har i en særlig ugentlig Time haft Oplæsning og Analyse efter Fengers Læsestykker, Sprog-lære paa Grundlag af Mikkelsens Bog. I Skoleaarets Begyndelse ere nogle Timer brugte til Svensk. Sechers græske Mytologi læst ud. Endelig er der læst nogle Afsnit af Sig. Müllers „Mindste Litteraturhistorie“.

Til Almindelig Forberedelseseksamen opgives: Holberg: Jacob v. Tyboe og Mascarade; Oehlenschläger: Hakon Jarl; Hauch: Søstrene paa Kinnekullen; Heiberg: Aprilsnarrene; Hostrup: Eventyr paa Fodrejsen. Desuden af Fengers Læsestykker I (1894): Side 117—170, 208—272, 286—314, 321—347.

V Kl. (Rektor Dr. Heise, 2 T.). Med Rønnings Litteraturhistorie til Grundlag er Litteraturens Historie gennemgaaet indtil Rationalismen (Side 43). Læst: Forskellige Eddasange; det meste af Nials Saga, en Del Folkeviser; forskellige Brudstykker af ældre Forfattere efter Flors Haandbog; Holberg: Den politiske Kandestøber, Erasmus Montanus, Jacob v. Tyboe; flere af Epistlerne. Nogle Timer ere benyttede til Svensk (Hammerichs Læsestykker). — I Regelen 2 Stile maa nedlig, hidtil 14.

VI Kl. (Rektor, Dr. Heise, 3 T.). Litteraturhistorie med Rønnings Lærebog til Grundlag. Folkeviserne ere noget udførligere behandlede. Læst i V og VI Kl.: En Del Eddasange, Folkeviser, Brudstykker af forskellige Forfattere fra ældre Tid. Holberg: Erasmus Montanus, Den honette Ambition; „Tre Epistler“, Brudstykker af Peder Paars og Niels Klim; Ewald: Levned og Meninger; P. A. Heiberg: Stykker af „De Vonner og de Vanner“, af Virtuosen og Rigsdalerseddelens Hændelser, Viser osv.; Baggesen: Af Labyrinthen er læst: Passet, Lüneburger Hede, Jødegaden i Frankfurt, Opholdet i Bern m. m.; Stykker af min Fætters Levned, Nureddin til Aladdin m. m.; Oehlenschläger: Guld-

hornene, Digtet Hakon Jarl, St. Hans Aftenspil, Aladdin, Tragedien Hakon Jarl; Poul Møller: Himmelbrevet, Torbisten og Fluen, Holger Danske, Lægdsgaarden, Stykker af en Students Æventyr; Hauch: Vald. Atterdag; Heiberg: En Sjæl efter Døden, De Nygifte, Kong Salomon og Jørgen Hattemager; Paludan Møller: Stykker af Adam Homo; Hertz: Kong Renè's Datter. I Regelen to Stile hver Maaned, hidtil 15.

Oldnordisk (Overlærer *Giersing*).

V Kl. (2 T.). Wimmers Læsebog S. 1—14; 74--107; 53—60. Sammes Grammatik.

VI Kl. (1 T.). Wimmers Læsebog S. 1—14; 55—63; 74—107. Sammes Grammatik.

Til Afgangseksamen opgives: Wimmers Læsebog S. 1—14, 16—36, 41—107, 114—18. Heraf opgives til Overhøring S. 1—14, 55—63, 74—107.

Latin.

I st. Kl. (Overlærer *Giersing*, 6 T.). Mikkelsens Læsebog S. 1—33. Bøjningslæren efter Madvig. Stile paa Skolen (hidtil 54).

II st. Kl. (Adj. *Thorsen*, 7 T.). Listovs Udvalg af Cornelius Nepos; Formlæren og Kasuslæren efter Madvig; 2 Stile ugentlig, deraf den ene paa Skolen; mundtlig Stil.

III st. Kl. (Timel., Cand. mag. *Black*, 7 T.). Cæsars Gallerkrig (Gertz's Udgave) II Bog; Ciceros katilinariske Taler (Lefoliis Udg.) I Tale. Madvigs Formlære genlæst, og det vigtigste af Syntaxen genlæst eller gennemgaaet. Efter Iversens Stiløvelser hidtil skrevet ca. 70 Stile, saavel hjemme som paa Skolen. Mundtlig Oversættelse efter Iversen.

IV st. (Overlærer *Ramsgaard*, 8 T.). Caesars Gallerkrig 2., 3. og 4. Bøg med Undtagelse af Kap. 17. Ciceros Taler mod Catilina II—IV samt Talen for Kong Dejotarus. Af Ovids Metamorphoser (Blochs Udvalg): Verdensaldrene, Deucalion, Ocyrhoë, Battus, Europa, Cadmus, Cadmus' Forvandling samt Pyramus og Thisbe. Madvigs Grammatik. 74 Stile, dels hjemme, dels paa Skolen.

Til Overhøring opgives: Caesars Gallerkrig 3. Bøg samt 4. Bøg til Kap. 16. Ciceros Taler mod Catilina 2. og 3. Tale samt 4. Tale til Kap. 5. Ovids Metamorphoser: Verdensaldrene, Deucalion, Battus, Cadmus' Forvandling samt Pyramus og Thisbe.

Ang. Privatisterne se S. 53.

V spr. (Adj. *Olsen*, 8 T.). Ciceros 4. Tale imod Verres. Livius I. Virgils Æneide II Horats' Oder II—III. Uden Forberedelse: Henrichsens Versioner S. 1—90. En skriftlig Oversættelse ugentlig, i Reglen efter Henrichsens Versioner.

VI spr. (Overl. *Giersing*, 8 T.). Ciceros Lælius; Sallusts Catilina; Tacitus' Annaler XIII, 11—22. Af Madvigs carmina selecta: Catul 1, 3, 4, 6, 8, 9, 12; Tibul 1, 2; Properts 2, 4, 7; Ovid 1, 2, 3; Martial 1—20. Horats' Breve I og II; af Oderne I, 1, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 14—16, 20, 22, 24, 26, 27, 30, 32, 33, 37, 38; II, 1—4, 6—8, 10, 12, 14—16, 18, 20. En Version ugentlig. Rafns Litteraturhistorie. Thomsens Antikviteter. Genlæst Grammatiken. Dimittenderne have desuden i forrige Skoleaar læst: Cicero: Pro Sexto Roscio og Pro lege Manilia; Virgils Æneide I og II; Livius VIII; Cicero: Cato major.

Heraf opgives til Overhøring: Roscius Kap. 1—29; 43—53; Lælius; Livius VIII, 22—40; Sallust Catil. 39, 6—61; Tac. Ann. XIII, 11—22; Virgils Æn. II; Horats' Breve I, 1, 2, 7, 10, 14—16, 20; II 1; 3, 1—188; tillige de læste Oder og Carmina selecta.

Kursorisk er læst: Livius VII, 1—25; af Henrichsens Versioner S. 1—70 samt af Flemmers Sølvalderens Forf. Vellejus Paterculus og de 2 første Stykker af Curtius.

Græsk.

III spr. (Overl. *Ramsgaard*, 4 T.). Bergs Forskole til Verberne paa — mi (dog kun i Udvalg). Af Levys og Velschows Læsebog Stykkerne 1—6, 9, 11—12, 15 og 17—25 (kun disse Stykker opgives til Eksamen). Bergs og Hudes Formlære.

IV spr. (Adj. *Thorsen*, 4 T.). Levy og Velschows Læsebog Side 71—109. Odysseen XI, 1—50 og XII. Formlæren efter Berg og Hude. Det vigtigste af Sechers græske Mytologi.

Ang. Privatisten se S. 53.

V spr. (Adj. *Olsen*, 6 T.). Homer, Odysseen III, IV, IX, XI, XII. Herodot i Udvalg ved V. Levy S. 1—57, 75—100, 140—159. Bergs og Hudes Formlære. Sechers Mytologi og Litteraturhistorie. Christensens Antikviteter.

VI spr. (Adj. *Olsen*, 6 T.). Platons Apologi. Demosthenes's olynthiske Taler. Xenofons Memorabilier I, 1—2. Lukians Filopseudes. Petersens Antologi: Elegierne af Kallinos, Tyrtæos, Mimnermos, Anakreon, Theognis 2—5, 8. Epigrammerne af Simonides 1—4 6—7, 9, Aeschylos, Platon 1—4, Demosthenes, Asklepiades; de anakreontiske Digte; Skolierne 5, 7, 9. Herodot i Udvalg ved Levy S. 140—159. Christensens Antikviteter. Sechers Litteraturhistorie.

Dimittenderne opgave desuden Homer, Odysseen I—III, IX—XI, 592. Herodot i Udvalg ved Levy S. 1—57, 75—100.

Oldkendskab.

V m. (Adj. *Thorsen*, 2 T.). Af Schwanenflügels

Oldtidens Kulturhistorie er læst de første Afsnit. Sechers græske Mytologi og Kunsthistorie ere gennemgaaede (med dertil hørende Billedstof). Af Værker fra den græske Oldtid er læst i Oversættelse: *Homer*, Iliaden I—VI og Odysseen V—VII; *Æschylos*, Perserne; *Sofokles*, Antigone; *Euripides*, Alkestis og Medea. Et Brudstykke af Herodot. Desuden nogle af P. Mariagers antikke Fortællinger.

VI m. (Adj. *Thorsen*, 2 T.). R. Christensens Det græske Statsliv og Rafns latinske Litteraturhistorie ere gennemgaaede. Læst Prøver af *Tyrtæus*, *Pindar*, *Theokrit*, *Anekreontiske Digte* (alt efter Borcksenius og Winkel Horns Bog). Endvidere er læst: *Polyb* I; *Plutarch*, Alkibiades; *Lukian*, Menippos' Rejse til Himmelen, Hanen og Prometheus; Brudstykke af *Mark Aurels* Selvbetrægtninger (hertil Afsnittet Mark Aurel i Schwanenflügels Kulturhistorie); *Plautus*, Krigsfangerne, Pseudolus, den stortalende Soldat; Prøver af *Virgil*, *Horats*, *Tibull*, *Tacitus*.

Tysk (Overlærer *Ramsgaard*).

I st. og I Realkl. (2 T. hver). 1. stud. Kl. har med Forberedelse læst Kapers Læsebog for Mellemklasserne S. 31—62 og S. 89—137, uden Forberedelse S. 1—31, 62—89 og 137—148. I Realklasse med Forberedelse S. 31—99, uden Forberedelse S. 1—31. Det vigtigste af Bøjningslæren efter Kaper.

II st. og II Realkl. (2 T. hver). 2. stud. Kl. har læst med Forberedelse samme Læsebog S. 122—210, 2. Realklasse S. 73—167. Til Extemporallæsning er anvendt Hauffs Märchen. Bøjningslæren efter Kaper.

III Kl. (2 T.). Mohrs Læsestykker for 3. og 4. Klasse S. 70—159 og 257—301, uden Forberedelse S. 1—70 og 159—174. Sproglæren efter Kaper. Skouboes Gloserækker.

IV st. (2 T.). Samme Bog S. 174—199 og 223—256. Knauths Auswahl deutscher Gedichte S. 49—104 og 107—120. Uden Forberedelse: Knauths Auswahl S. 151—167; Chamisso: Peter Schlemihl og Lewin Schücking: Die drei Freier; Maanedslæsning: Fem tyske Noveller, udgivne af Kaper, Hauff, Jud' Süsz og Die Sängerin, Hoffmann: Das Fräulein v. Scudéri samt Zschokke: Der tote Gast, Das blaue-Wunder og Weibliche Stufenjahre. Kapers Sproglære. Skouboes Gloserækker.

IV Realkl. (2 T.). Samme Bog S. 70—159, 174—199 og 223—301 og Knauths Auswahl deutscher Gedichte S. 59—83. Uden Forberedelse: Hauffs Jud' Süsz og Hoffmann: Das Majorat (godt Halvdelen). Kapers Sproglære. Skouboes Gloserækker. Til Overhøring opgives: Mohrs Læsestykker for 3. og 4. Kl. S. 70—159 og 262—292.

V Kl. (2 Disc., 2 T.). Dels med, dels uden Forberedelse: Goethe: Tasso; Schiller: Wilhelm Tell; Mohr: Noveller og Skitser af de nyeste Forfattere I; Mohr og Haunstrup: Tyske Læsestykker S. 1—150. Maanedslæsning: Kleist: Michael Kohlhaas; Heigel: Der Herr Stationschef; Niemann: Smaragda; Hopfen: Die Siegerin og Bøhlau: Ratsmädel und Altweimarische Geschichten. Kapers Sproglære. Skouboes Gloserækker.

VI Kl. (7 Disc., 2 T.). Dels med, dels uden Forberedelse: Goethe: Egmont; Schiller: Die Räuber; Lessing: Nathan der Weise; Mohr: Tysk Poesi for de højere Klasser; Skouboes Læsestykker S. 128—203. Maanedslæsning som 5. Kl. Kapers Sproglære. Skouboes Gloserækker.

Fransk.

I st. og I Realkl. (Adj. *Sejersen*, 4 T. hver). Jungs Elementarbog S. 101—107; 118—124; Jungs

Læsebog for Begyndere (3. Udg.) S. 1—50. Det vigtigste af Pios Formlære med Undtagelse af de uregelmæssige Verber, af hvilke kun enkelte ere lærte.

II st. og II Realkl. (Adj. *Sejersen*, 3 T. hver). Jungs Læsebog for Begyndere (3. Udg.) S. 34—110. Det meste af Pios Formlære. Efter Michelsens Stiløvelser, 1. Afdeling, er hidtil gennemgaaet, dels mundtlig, dels ved Stil, 1 Gang egentlig Stykkerne 1—28.

III Kl. (Timel., Cand. mag. *Black*, 3 T.). Pios franske Læsebog for Mellemlasser (6. Udg.) S. 128—195. Af Pios Grammatik hele Formlæren. Enkelte Afsnit af Syntaxen mundtlig gennemgaaede; ca. 30 Stile efter Michelsens Stiløvelser. Gloser efter Pios Ordsamling.

IV Kl. (Samme, 2 T.). Jungs Læsestykker for Mellemlasser S. 95—149. Pios Formlære. Maanedslæsning efter Bovien og Høpner: Moderne franske Forfattere i Udvalg I, hele Bogen læst ud. Stile efter Michelsens Stiløvelser. (1 Stil egentlig).

Ang. Privatisten se S. 53.

V Kl. (Samme, 3 T.). Nyrop: Lectures françaises II Afd., hele Bogen. Pios Formlære og det meste af Syntaxen. Maanedslæsning efter Heuer: *La Débâcle* (Zola), ca. 80 Sider. 1 Stil om Ugen.

VI Kl. (Samme, 3 T.). Nyrop: Lectures françaises, I Afd., S. 1—48, S. 141 Bogen ud. Maanedslæsning efter *Choix de nouvelles modernes* (Velhagen & Klasing) S. 67—111 og *Coppées Digte* (Velhagen & Klasing) 1—40. Stile og mundtlig Oversættelse efter Giede og efter Baruëls Eksamensstile. Pios Grammatik.

Engelsk.

I Realkl. (Timel., Cand. mag. *Black*, 4 T.). K. Brekke: Engelsk Læsebog for Begyndere, S. 1—75, 95—103. Enkelte Versioner, Stile og Afskrifter. Hele Afsnittet om Grammatik læst og repeteret.

II Realkl. (Samme, 4 T.). K. Brekke: Engelsk Læsebog for Mellemlklasser, S. 1—13, 26—71. Jespersens Grammatik læst og repeteret. Maanedslæsning efter Sindbad the Sailor (Velh. & Klasing), ca. 30 Sider. Nogle og tyve Versioner og Stile.

III Realkl. (Overl. *Giersing*, 4 T.). K. Brekke: Læsebog f. Mlkl. S. 1—66, Nissens Læsebog S. 104—129. Brekke I, S. 36—42 (fra Dansk). Løkkes Grammatik. 1 Version ugentlig. Af Nissens Bog: Digte S. 254—78. Ugelæsning: Aladdin S. 49—120; af samme Bog er læst kursorisk S. 7—49.

IV Realkl. (Samme 4 T.) Brekkes Læseb. f. Mellemlkl. S. 99—116, 155—84, 242—81 samt Boysens Læsest. II; Boysens Digte S. 18—34, 49—59. Enkelte Digte udenad. Brekke I, S. 50—63 (fra Dansk). Ugelæsning: P. Simple (omtr. 220 Sider). Til kursorisk Læsning er benyttet Boysens Læsest. IV. Løkkes Gram. 1 Version ugl.

Til Alm. Forberedelseseksamen opgives: Brekke S. 99—116, 155—84, 242—81 samt Boysens Læsest. II og sammes Digte S. 18—34, 49—59.

V. Kl. (Samme, 6 Disc., 2 T.). Hansen & Magnussens Læseb. I S. II—VII; 1—15; 42—57; II S. 1—24. Løkkes Gram. Ugelæsning: Aladdin S. 1—50.

VI Kl. (Samme, 2 Disc. 2 T.). Hansen & Magnussens Læsestykker S. 72—111; Læsebog I, S. 31—41; Læsebog II S. 46—62; 70—89. Ugelæsning: P. Simple (omtr. 175 S.); en Del af H. Hansens Digte. Løkkes Gram.

Til Afgangseksamen opgives: Hansen & Magnussens Læseb. I, S. 31—41; II, S. 46—62; 70—89; Læsest. S. 1—111.

Religion (Adj. *Sejersen*).

I st. og 1. Realkl. (2 T. hver). Martensen og

Paullis Bibelhistorie: forfra til Rigets Deling. Balslevs Lærebog: Synden og de første 2 Trosartikler. Salmer.

II st. og II Realkl. (2 T. hver). Sammes Bibelhistorie fra Rigets Deling til Lignelsen om Sædemanden (S. 130). Balslevs Lærebog: Den 3. Trosartikel og „Fader vor“. Salmer.

III Kl. (1 T.) Assens mindre Bibelhistorie fra Jesu Bjergprædiken og ud. Daabens og Alterens Sakramente.

IV Kl. (1 T.) Læst og gennemgaaet Apostlenes Gerninger. Tillige er forelæst enkelte Skildringer fra Missionens Historie.

V Kl. (1 T.) Luc. Evangelium til Kap. 12 gennemgaaet i Foredrag og Samtaler.

VI. Kl. (1 T.). Som 5. Klasse, men kun til Kap. 11.

Historie.

I st. (Rektor *Heise*, 2 T.). Blochs Lærebog for Realk. I, forfra til S. 108 (Korstogenes Begyndelse).

I Realkl. (Adj. *Sejersen*, 2 T.). Efter samme Bog Oldtidens Historie og Middelalderens til § 6 (Korstogene).

II st. (Adj. *Olsen*, 3 T.). Efter samme Bog Middelalderens Historie fra Korstogene og den nyere Tid til 1789; Nordens Historie indtil 1559.

II Realkl. (Adj. *Sejersen*, 3 T.). Efter samme Bog Middelalderens Historie fra § 3 (det frankiske Rige) og den nyere Tid til 1789; Nordens Historie dog kun til Reformationen.

III Kl. (Adj. *Olsen*, 2 T.; Realisterne desuden 1 T.). Efter samme Bog den almindelige Historie fra den franske Revolution til den nyeste Tid, Norden til 1559. Realisterne desuden Nordens Historie fra 1559 til Nutiden.

IV st. (Rektor, Dr. *Heise*, 2 T.). Nordens Historie fra Frederik II's Død til Nutiden efter Blochs Lærebog for Realklasser. Oldtidens Historie efter Thrige indtil Slaget ved Mantinea (S. 89).

IV Realkl. (Adj. *Olsen*, 3 T.). Genlæst hele Historien efter Blochs Lærebog for Realskoler.

V Kl. (Rektor, Dr. *Heise*, 3 T.). Oldtidens Historie efter Thrige, Middelalderens efter Bloch, Nordens Historie indtil 1523 efter Ottosens Lærebog.

VI Kl. (Rektor Dr. *Heise*, 3 T.). Til Afgangseksamen opgives et fuldstændigt Kursus efter Thrige (Oldtiden), Bloch, for Realklasser I og II (Middelalderen, den nyere og den nyeste Historie, sidstnævnte med Tilføjelser) og Ottosen (Nordens Historie).

Geografi (Adj. *Mortensen*).

I st. og I. Realkl. (2 T. hver). Dahlbergs større Lærebog: Europa S. 19—60. Disciplene have tegnet nogle af de læste Landes Omrids m. m. i store Træk, saavel hjemme som paa Skoletavlen.

II st. og II. Realkl. (2 T. hver). Dahlbergs større Lærebog: Europa S. 60—88 og Asien. Korttegning som i I.

III Kl. (2 T.). Dahlbergs større Lærebog: Afrika, Amerika og Australien, samt Indledningen S. 1—18.

IV Kl. (2 T.). Dahlbergs større Lærebog.

Naturhistorie (Adj. *Mortensen*).

I st. og I. Realkl. (2 T. hver). Mortensen, Botanisk ABC: Læren om Planternes ydre Bygning er gennemgaaet efter Materiale fra Skolens botaniske Have og de af Disciplene medbragte Planter. — Boas, Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie: Koldblodede Hvirveldyr og Insekter.

II st. og II Realkl. (2 T. hver). Strøm, Kortfattet Plantelære: helkronede og frikronbladede med dobbelt Bloster (efter levende Planter). — Boas: Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie: Leddyr (med Undtagelse af Insekter), Orme, Bløddyr og Straaledyr. Skolens udstoppede Fugle ere gennemsete.

III Kl. (2 T.). Strøm, Kortfattet Plantelære, saa vidt muligt efter levende Planter. — Boas: Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie: Kapitlet om Menneskets Bygning. Skolens Pattedyrsamling er gennemset.

IV Kl. (2 T.). Strøm, Kortfattet Plantelære og Boas, Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie.

Matematik og Regning.

I st. og I Realkl. (Adj. *Møller*, hver Klasse 5 T.). *J. Petersens Aritmetik I S. 5—41. Sammes Geometri S. 3—27. Brækregning efter Meiers Regnebog II.*

II st. og II Realkl. (Adj. *Lomholt*, hver Klasse 6 T.). Samme Bøger: *Aritmetik S. 31—77; Geometri S. 27—62; Regning §§ 8—10 til Dels paa Klasses tavlen.*

III Kl. (Samme, 5 T.; *Matematikerne og Realisterne* desuden 2 T.). Samme Bøger: *Aritmetik I S. 77—97, II S. 3—60; Geometri S. 52—ud; Regning §§ 10—11. — Matem. og Real. i de særlige Timer geometrisk Tegning i Buchwald og Steenbergs Konstruktionsbog I. — Skriftlige Hjemmeopgaver (væsentligst efter Lærebøgerne) 1 Gang om Ugen.*

IV Kl. (Samme, som III). Samme Bøger. *Aritmetik II S. 61—67. Genlæst det hele Pensum. Regning § 12; desuden en Del Eksamensopgaver. Geometrisk Tegning II Hefte. — Hjemmeopgaver 1 Gang om Ugen (væsentligst Eksamensopgaver).*

V m. Kl. (Adj. *Møller*, 11 T.). *J. Petersens Aritmetik II og III S. 9—96. Sammes Stereometri S. 5—74. Sammes Trigonometri S. 3—58. Sammes*

Metoder og Teorier forfra til S. 23. Seidelins Projektionstegning forfra til S. 38.

VI m. Kl. (Adj. *Lomholt*, 9 T.). J. Petersens Lærebøger: Trigonometri S. 59–65. Analytisk Plangeometri I S. 63–94 (undtagen § 9). Stereometri (syntetisk). Seidelins Lærebog i Projektionstegning S. 34–64. Genlæst det hele Pensum. — Hjemmeopgaver 2 Gange om Ugen (Eksamensopgaver).

Naturlære (Overl. *Petersen*).

III m. og Realkl. (2 T.). Ellingers Fysik til Varmen.

IV m. og Realkl. (2 T.). Ellingers Fysik fra Varmen og ud. Genlæst hele Bogen.

V spr. (3 T.). Ellingers Fysik til Magnetisme. Jørgensens Astronomi til Tid.

V m. (4 T.). Barmwaters Fysik til Magnetisme. Ellingers Optik til Dispersion.

VI spr. (3 T.). Ellingers Fysik fra Magnetisme og ud. Jørgensens Astronomi fra Tid og ud. Genlæst det hele Pensum.

VI m. (6 T.). Barmwater fra Magnetisme og ud. Jørgensens Astronomi. Ellingers Lyslære. Genlæst det hele Pensum tilligemed Ellingers Fysik.

Tegning (Adj. *Møller*, i alt 4 T.).

Konturtegning efter Andersens, Hetsch's og Petersens Fortegninger. Tegning efter Klodser i III og IV Realklasse.

Skrivning (Adj. *Møller*, i alt 5 T.).

Den latinske og gotiske Bogstavsrække efter Forskrift paa den store Tavle. Afskrivning efter Bog.

Skrivebog med Forskrift har været brugt, hvor det var nødvendigt.

Sang (Adj. Mortensen).

Disciplene have været delte i 4 Hold (I, II, III og IV, V og VI) og hvert af disse har haft 1 Time om Ugen, hvor ogsaa de ikke syngende af I—IV inkl. have været til Stede; desuden have alle Sangere været samlede en Time hver Lørdag, medens Ikke-Sangerne af I—IV have haft Gymnastik. I Skoleaarets Løb have 46 Disciple deltaget i Undervisningen, hos 15 andre har Stemmen været i Overgang, og de have derfor kun deltaget i de teoretiske Øvelser. Skolens Morgensange ere gennemgaaede og desuden er der udført Sange, hentede fra „Danmarks Melodier“, Jastraus, Mikkelsens og Sannes Sangbøger, Weyses Romancer o. s. v., en-, to-, tre- og firstemmigt. Nogle Minutter af hver Time (med Undtagelse af Fællessangtiden) ere anvendte til Gennemgang af Musikteoriens allerførste Begyndelsesgrunde, samt for de ældre Klassers Vedkommende til „Træffeøvelser“, hovedsagelig efter Ernst's Bog.

Sløjd (Adj. Lomholt).

I Undervisningen deltog ialt 38 Disciple (22 studerende og 16 Realister); de fordelte sig paa de forskellige Klasser paa følgende Maade:

	IV Kl.:	2 st.,	2 Rl.
	III — :	6 —	2 —
•	II — :	6 —	6 —
	I — :	8 —	6 —

Deltagelsen i Undervisningen, der foregaar udenfor Skoletiden, er frivillig. Disciplene have været delte i 4 Hold. Paa et af disse, som var dannet af 13 Begyu-

dere fra I Kl., er der anvendt „Klasseundervisning“ efter „Dansk Skolesløjds“ System, hvoraf er gennemgaaet Øvelsesgrupperne 1—5 (med Undtagelse af 3 G og 5 B og C). Paa de øvrige Hold have Deltagerne været paa saa forskellige Trin, at det har været nødvendigt i det væsentlige at arbejde med „Enkeltmandsundervisning“.

Gymnastik og Sport.

Disciplene have ved Undervisningen i Gymnastik været delte i 4 Hold, hvert med 4 ugentlige Timers Undervisning. 5. og 6. Klasse have desuden haft en 5. Time i Hugning Søndag Morgen med frivillig Deltagelse. 1. Hold (1. Klasse) under Premierltn. *Beck*, de øvrige under Overl. *Petersen*, begge med Bistand af Stabssergenterne *Werner* og *Brüggmann* som Assistenten, i Huggetimen tillige af Sergent *Jensen*. Under Fællesangstimen om Lørdagen have Ikke-Sangere haft Gymnastik (Overl. *Petersen*).

Svømningen begyndte i Juni og varede til Begyndelsen af September. Ligesom tidligere have Assistenten tillige været tilstede en Time hver Eftermiddag til Hjælp for de Disciple, der ikke have haft Formiddagsundervisning deri.

Boldspil, dels Kricket, dels Fodbold, drives som sædvanlig Forsommer og Efteraar, dels i de sædvanlige Gymnastiktimer, dels i Disciplenes Fritid.

Roning. (Adjunkt *Lomholt* og Timel., Cand. mag. *Black*). I Tidsrummet 1. Maj 1898—1. Juli s. A. udførtes 90 Ture. Fra 25. Aug. til 1. Oktbr. s. A. udførtes 87 Ture.

I **Danseundervisningen** (Premierløjtnant *Beck* med Bistand af Stabssergent *Brüggmann*) har deltaget 35 Disciple, fordelt paa 3 Hold med hver 2 Timers ugentlig Undervisning i Tidsrummet 1. Oktbr. 98—31. Marts 99. De alm. Selskabsdanse samt Menuet, Scottish og Trinskole ere indøvede.

I Riffelskydning (Overlærer *Petersen* med Stabssergent *Brügmann* som Assistent) have 5. og 6. Kl. samt 4. Realkl. deltaget, dels i Efteraaret (9 Gange), dels i Maj Maaned (6 Gange). Der skydes til en Skive i aflang Firkant med 3 Grader, 5 Skud hver Gang. Riflen er Remingtonriffel med Centralantændelsespatron.

Udfaldet af Skydeøvelserne i Viborg Katedralskole
i Skoleaaret 1898—99.

6. Kl. 9 Dscpl. 5. — 10 — 4. Rlkl. 3 —	Afstand i Alen.	Tal af			Sum.*)
		Skud	Træf- fere	Points	
6. Klasse . . .	100	70	70	249	319
5. Kl. og 4. Rlkl.	100	304	303	1042	1345
6. Klasse . . .	200	202	199	630	829
5. Kl. og 4. Rlkl.	200	326	315	1070	1385
6. Klasse . . .	300	138	130	370	500
5. Kl. og 4. Rlkl.	300	107	104	283	387
6. Klasse . . .	400	195	190	565	755
5. Kl. og 4. Rlkl.	400	85	81	249	330
6. Klasse . . .	500	30	29	97	126
5. Kl. og 4. Rlkl.	500	25	24	67	91
6. Klasse . . .	600	30	30	88	118
5. Kl. og 4. Rlkl.	600	15	15	48	63
		1527	1490	4758	6248

Gennemsnitsværdien af hvert Skud i den hele Skydning var

$$\frac{6248}{1527} = 4,09.$$

Træfferprocenten var 97,6.

Præmieskydning fandt Sted 18. Maj. Udfaldet ses af omstaaende Tabel.

*) Lig Points plus 1 for hver Træffer.

Udfaldet af Præmieskydningen i Viborg Katedralskole
den 18. Maj 1899.

Disciplenes Navn og Klasse.	Afstand i Alen.	Skud.					Sum af Af- stande maalt i Tommer.	Sum.	Præmie.
		1	2	3	4	5			
6. Kl. Peter Petersen . . .	400	4	3	3	2	3	80 ³ / ₄	15	1. Pr.
— Jens Sørensen . . .	400	3	2	3	3	4	71	15	
— Christian Ørum . . .	400	4	3	2	3	3	88	15	
— Niels Gravesen . . .	400	3	4	4	4	4	40 ³ / ₄	19	
— Aage Henriksen . . .	400	3	4	4	3	3	63 ¹ / ₂	17	
5. Kl. Vagn Falkenstjerne.	400	2	3	4	3	4	66 ¹ / ₂	16	2. Pr.
4. Rkl. Martin Hjermind .	400	3	3	4	3	4	62 ¹ / ₄	17	
6. Kl. Albert Holm	300	3	3	4	2	2	67 ³ / ₄	14	2. Pr.
— Valdemar Møller . .	300	0	0	2	0	0	20 ¹ / ₄	2	
5. Kl. Laurits Nielsen . . .	300	2	2	2	2	3	102	11	3. Pr.
6. Kl. Søren Bjerregaard .	200	3	3	3	3	4	48	16	
— Sigvald Nielsen . . .	200	3	4	3	3	4	38 ³ / ₄	17	
5. Kl. Chr. Christiansen . .	200	4	4	4	2	3	47	17	
— Kai Dederding . . .	200	2	3	2	0	0	75	7	
— Jørgen Gamborg . . .	200	4	3	4	2	0	40 ¹ / ₂	13	
— Erik Harboe	200	3	2	3	3	2	67 ¹ / ₂	13	
— Niels Søndergaard .	200	4	2	4	3	4	47 ¹ / ₂	17	
4. Rkl. Harald Andersen .	200	3	3	3	4	4	33 ¹ / ₂	17	
— Laurits Petersen . . .	200	3	3	3	4	3	51 ³ / ₄	16	

Privatisterne

opgive følgende Pensa:

IV Kl. Hovedeksamen. *I. B. Eliassen:* Latin: Cæsars Gallerkrig I, 1—29, II; Livius XXV, 23—36; Ciceros Taler imod Catilina I og II og Pro lege Manilia; Ovids Metamorphoser: Verdensaldrene, Deucalion, Phaëton og Ceres. — Græsk: Xen. Anab. I, 1—2, 9; 3; 4, 11—8; IV, 7, 15—27; VII, 3, 21—33; Cyrop. I, 3, 1—18; Hudes Elementarbog, 2. Afsnit S. 1—27, 45—57; Homers Od., 9. Sang. — Fransk: Cohen og Kapers franske Læsestykker for Mellemlasserne, S. 127—212.

Latinprøve for Tandlæger. *Elisabeth Koch:* Forchhammers Læsebog for Begyndere; Cæsars Gallerkrig V, 1—33.

VI Videnskabelige Samlinger.

Bogsamlingen.

(Sluttet 1. Maj 1899).

De vedføjede Tal henvise til Hovedkatalogernes Afdelinger. Hvor intet Trykkested angives, er det København. Sendelser fra Ministeriet betegnes med *m*, fra Forfatter eller Forlægger med *f*, andre Gaver med *g*.

Encyklopædi og blandede Skrifter.

1. Salmonsens Konversationsleksikon, VIII, 12—24; IX, 1—20.
2. Universitetsjubilæets danske Samfunds Skr., Nr. 102—107
Videnskabernes Selsk. Skr., hist.-fil. Afd., 6 R. IV, 4, 5. *g*.
— — — mat.-naturv. Afd., 5 R. IV, 3
6 R. VIII, 6. *g*.
— — Oversigter 1897. *m*.
3. Dansk Tidsskrift, udg. af Moltesen og Appel, Maj 98—
Maj 99.
Nordisk Tidsskrift (*Letterstedt*) 1898, 3—1899, 3.
Tilskueren, Maanedsskrift, Maj 1898—Maj 1899.

Historie og Geografi.

20. Forchhammer, Johs., Romerfolkets indre og ydre
Hist. indtil 146 f. Kr. *g*.
21. Bergman, Joh., De P. Herennio Dexippo et Gothorum
illa in Atticam incursione. — Pr. Norrköping 98.
26. Åzélius, J. E., Uppfostran i Aten. — Pr. Växiö 98.
27. Staaß, E. Dr., Några anmärkningar om concilia plebis.
— Pr. Falun 98.
29. Løffler, E., Omrids af Geografien II, 2—7 (*sluttet*).
Madsen, H., og Bøving Petersen, Geografi II, den
spec. Del. 98. *g*.
33. Den danske Ingolfekspedition (se 306).
34. Jacobsen, Sthen, Den nordiske Krigs Krönicke (1675
—79), udg. af *M. Weibull*, Kbh. og Lund 98.
Müller, Soph., Ordning af Danmarks Oldsager. II
Jernalderen. *m*.
36. Danske Magazin, 5. R. IV, 1.
Erslev, Kr., Repertorium diplomaticumsegni Danici
mediævalis. 2. B. 2. H. (1382—1400). *m*.

- (36) Fonden Ad usus publicos, aktm. Bidr., udg. af Rigsark.
1. B. (1765—1800). *m.*
Hiort-Lorenzen, H. R., og Salicath, F. P. G., Re-
pertorium over Legater og milde Stiftelser, II—IV
Bd. *m.*
Kancelliets Brevbøger (vedr. Danmarks indre Forhold),
1571—75, ved *L. Laurson. m.*
Nyrop, C., Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middel-
alderen I, 1.
Rørdam, H., Hist. Saml. og Studier, III, 3.
- 37 Boesen, J. E., Dansk Adel, en Række Skildringer, I,
4—5. — Pr. Sorø 98.
Danmarks Riges Historie II, 1—9; VI, 11—20.
Vort Folk i det 19. Aarh., 23—38.
39. Erslev, Kr., Valdemarernes Storhedstid, Studier og Om-
rids. 98.
43. Lund, Trøels, Danmarks og Norges Hist. i Slutn. af
16. Aarh. XIII (Dagligt Liv; Livsbelysning). 98.
53. Dengang jeg drog afsted. Erindringer fra 1848—50, sam-
lede af *Fr. v. Jessen.* 98.
55. Dansk biografisk Leksikon XII, 3—8; XIII, 1—2.
Dansk Navneskik, Betænkn. afg. ved Fr. Nielsen, Ak-
sel Olrik og Johs. Steenstrup. 99.
Elvius, S., Bryllupper og Dødsfald i Danmark 1897. *g.*
Hiort-Lorenzen, H. R., og A. Thiset, Danmarks
Adels Aarbog 1885—99.
Personalhistorisk Tidsskrift 4 R. I, 1—4.
Thiset, A., Danske adelige Sigiller fra 15., 16. og 17
Aarh. 1—3.
56. Andersen, Vilh., Adam Oehlenschläger, et Livs Poesi. I.
Breve fra I. P. Jacobsen, med et Forord udg. af Edv.
Brandes. 99.
Brandes, G., Jul. Lange, Breve fra hans Ungdom.
Bruun, Chr., Peter Frederik Suhm, 18. Okt. 1728 —
7. Sept. 1798. 98.
Eskesen, Morten, Hans Krygers Saga. 98.
Fibiger, Johs., Mit Liv og Levned 98.
Gosch, C. C. A., Jørgen Christian Schiødte. Et Bidrag
til Naturvidensk. Hist. i Danm. i det 19. Aarh. I—II.
Holten, Generalmajor C. F. v., Erindringer, udg. af
W. Bloch. 99.
Sander, L. C., Johan Bernh. Basedow (se 260 a).

- (56) Schandorph, S., Oplevelser, II. 98.
 — Lyriske Portrætter, med Originaltegninger af Anna og Mich. Ancher m. fl. Weilbach, Philip, H. V. Bissen. 98.
57. Hiort-Lorenzen, H. R., og Salicath, F. P. G., Repertorium over Legater etc. (se 36).
 Statistisk Aarvog 1897. *m.*
 Statistiske Meddelelser. 3. R. 17 B. 3, 4, 8; 4. R. 1. B. 4—6; 2. B.; 3. B. 1, 3—6. *m.*
 Statistisk Tabelværk. 4. R. Litra D, Nr. 30; 5. R. Litra C, Nr. 1. *m.*
 Trap, I. P., Beskrivelse af Danmark, 3. Udg. 16—23.
58. Bruun, C., København. H. 46.
 Liisberg, H. C. Bering, København i gl. Dage og Livet i København. 1—5.
 Lund, H. C. A., Studenterforeningens Historie (*sluttet*). Viborg tekniske Skole 1897—98.
60. Sønderjydske Aarbøger. 97, 2.
65. Bugge, Alexander, Studier over de norske byers selvstyre og handel før Hansesædernes tid. Kristiania 99.
67. Carlbom, J. Levin, Sveriges förhållande till Österrika under Ferd. III's sista regeringsår 1655—57. — Pr. Göteb. Reall. 98.
- 68 c. Claus Pavels Dagbøger 1817—22. H. 3—4.
71. Joinville, Ludvig d. hellige, H. 1 (Kildeskr. i Overs. 3. R. 97, 2).
90. Hanserecesse von 1477—1530, bearb. von Dietrich Schäfer, IV og V. Leipzig 1890 og 94.
101. Bierfreund, Theodor, Shakespeare og hans Kunst. 98.
 Bismarck, Otto v., Gedanken u. Erinnerungen. I—II. Stuttgart 98.
 Petersen, Rich., Mme. de Staël Holstein. 98.
102. Bahnsen, Kr., Etnografien, forts. af Carl Fredstrup H. 22—23.
104. Aarvog for dansk Kulturhistorie, udg. af P. Bjerger. 98.
 Bang, Gustav, Ill. Kulturhistorie 1—11.
 Mantzius, Karl, Skuespil Kunstens Historie II (Middelald. og Renaissance). 99.
 Præste- og munkefjendske *Humanistdigte* fra Renaissance-tiden ved Fr. Moth (Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning, Nr. 38).

- (104.) Rasmussen, William, Italiensk Kultur i Frankrig (St. fra Sprog- og Oldtidsforskning, Nr. 36).
- 105 a. Dania, Tidsskrift for Folkemaal. V, 2—4.
107. Lehmann, Edv., Guder og Helte, en mythol. Undersøgelse (St. fra Sprog- og Oldtidsforskning, Nr. 37).
Roscher, Lexik. d. griech. u. röm. Mythologie. 38—39.
109. Fausbøll, V., Fire Forstudier til en Fremstilling af den indiske Mythologi (Univ. Reform. 1898). *m.*
110. Kristensen, E. T., Danske Børnerim, Remser og Lege. Aarh. 98.
— Æventyr fra Jylland. 4. Saml. (Jyske Folkeminder XIII).
— Det jyske Almueliv. I. 1—4. 1891—93.
115. Aarbøger for nord. Oldkynd. og Hist. 1897, 4; 98, 1—4. Geografisk Tidsskrift. 14. B., 7—8.
Historisk Tidsskrift (dansk), 7. R., I, 4—6.
— — (norsk), 3. R., IV, 3, V, 1.
— — (svensk), 1898, 1—4; 99, 1.
Samlinger til jysk Hist. og Topografi 3. R. I, 5 (I *sluttet*).
116. Skrifter udg. af Selsk. f. hist. Kildeskr. i Overs., 3. R. 8—11. Jørgensen, A. D., Historiske Afhandlinger, 1—17.

Litteraturhistorie.

117. Humanistdigte fra Renaissancetiden (se 104).
Illustreret Verdenslitteraturhistorie, 9—21.
Møller, Vilh., Verdenslitteraturens Perler, 15—18.
118. Aarsberetning fra det st. kgl. Bibliotek. 1898. *m.*
Dansk Bogfortegnelse (Gad), 1897, 17—20 (med Reg.); 98, 3—16. *g.* (Bogh. N. Christensen).
Hinrichs Bücherverzeichniss. 1898, 1. (Bogh. C.)
Hoffmeyer, Fra „Regenburgs Samling“ III. Pr. Aarhus. 98.
Katalog over den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Bibliotek indtil Udgangen af 1894. 1898. *g.*
Steenberg, Andr. Sch., Danske Biblioteker. (Følgehefte til Pr. Horsens 98).
— De lærde Statsskolers Biblioteker. Pr. Horsens. 98.
— The public Libraries of the northern states of Europe (Sweden, Norway, Denmark and Finland). 98. *f.*
120. Heiberg, J. L., Den gamle attiske Komedies Frisprog (St. fra Sprog- og Oldtidsforskning, Nr. 39).
Levin, Poul, Ovids Ungdomsdigtning, en æstetisk Studie. 98. *m.*

- 122 Halvorsen, Norsk Forfatterleksikon, H. 47—49.
 123. Jónsson, Finnur, Den oldnorske og oldislandske Litteraturs Historie. II, 3.
 131. Litterarisches Centralblatt für Deutschl. 1898, 18-52; 99, 1-18.

Nationallitteratur.

133. Gemzøe, H., Ordsamling til Odysseens 9. Sang. Pr. Randers 98.
 Lange, P. F., Glossarium til Odysseens 6. Sang. 99.
 Thukidides, overs. af Gertz, 4—5.
 136. Dahlmann, A., Studia critica in M. Tullii Ciceronis ad Atticum epistolas scripsit. — Pr. Karlstad 98.
 138. Olrik, Axel, Gamle danske Folkeviser I, 3.
 139. Brandes, Georg, Ungdomsvers. 98.
 Holberg, L., Komedier, udg. af Jul. Martensen. III. 98.
 Pontoppidan, Henrik, Det forjættede Land. 3. gennemsete Udg. 98.
 — Lykkepeer, I—III. 1898—99.
 144. Bjørnson, Bjørnstj., Poul Lange og Tora Parsberg. 98.
 — — Mine brev til Petersburgskija Vjedomosti m. m.
 147. Færøiske Folkesagn og Æventyr ved J. Jakobsen. H. 1.
 Gullthóris saga ved Kr. Kålund.
 Heimskringla ved Finnur Jónsson. H. 6.
 Samf. til Udg. af gl. nordisk Litteratur. 19. Aarsberetning.
 150. Hasselqvist, Th., Tal vid H. M. Konungens Jubileumsfest d. 18. Septbr. 1897. — Pr. Lund 98.
 Lindahl, Edw., Tal vid Malmö Lærov's fest med anledning af Konung Oscar II's 25-årige reg.-jub. — Pr. Malmø 98.
 154. Byron, Don Juan, ovs. af Holg. Drachmann. H. 9. 98.
 Joinville (se 71).
 Marlowe, Christopher, Doktor Faustus, et Sørgepil ovs. af A. Halling (St. fra Sprog- og Oldtidsforsk., Nr. 35).
 157. Bovien, E., og H. Høpfner, Moderne franske Forfattere. II. 98.

Sprogvidenskab (med Filologi).

174. Jespersen, O., Fonetik. H. 2.
 187. Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning, Nr. 35—39.
 188. Arkiv for nordisk Filologi. X, 4; XI, 1—3.
 Nordisk Tidsskrift for Filologi, 3. R. VII, 1—4.
 189. Torp, Alf., og Hjalmar Falk, Dansk-Norskens Lyd-

- (189.) historie med særligt Henseende paa Orddannelse og Bøjning. Krist. 98.
190. Rosenstand, Knud, Elementær dansk Grammatik. 98. *f.*
191. Feilberg, Ordbog over jyske Almuesmaal. H. 16.
Kalkar, — — ældre dansk Sprog. H. 26—27.
192. Jacobson, Elna, Poesi og Prosa af danske Forf. til Oplæringsbrug. 98. *f.*
Larsen, P., Dramatisk Læsebog. Udtog af danske Forfatteres Værker. 98. *f.*
199. Schagerström, Aug., Statistiska notiser om substantif paa het i några svenska medeltidsskrifter. — Pr. Hudiksvall 98.
200. Ordbok, utg. af *Svenska Akademien*. H. 9—11.
Söderwall, K. T., Ordbok öfver svenska medeltidsspråket. H. 18.
204. Jacobsen, L., Engelske Øvelser, Smaafortællinger til skriftlig og mundtlig Genfortælling. 99. *g.*
Sweet, Henry, An Anglo-Saxon Reader in prose and verse. Oxford 1876.
— A primer of phonetics. Oxford 1890.
205. Ortenblad, Olaf, Några iakttagelser ang. stil och språkbruk hos nutidens franska författare. I Catulle Mendés. — Pr. Venersborg 98.
217. Mohr og Nissen, Tysk-Dansk Ordbog. H. 2—5.
219. Bovien, E., Tysk til Genfortælling.

Æstetik og Kunst.

230. Lange, Julius, Billedkunstens Fremstill. af Menneskeskikkelsen i den græske Kunst's første Storhedstid (Vid. S. Skr. 6. R. IV, 4) 98.
Lange, Carl, Nydelsernes Fysiologi (se 234).
Lübkes Kunsthistorie ved Jul. Lange. 3. Udg. ved *Becket*. II, 16—25.
Ussing, J. L., Om Phidias' Athenestatuer, særlig Klichos (Vid. S. Skr. 6. R., IV, 5).
232. Udsen, Carl, Træffeøvelser og Taktøvelser. 98.
Weyses Romancer og Sange, Folkeudg. for een Stemme. (Uden Aar).

Filosofi, Teologi.

234. Hansen, Oskar, Filosofien i Danmark i 16. og 17. Aarh. Buch, Ejnar, Om fornemmers „sammensmeltning“, særlig ved klang-indtryk. *m.*

- (234.) Lange, Carl, Bidrag til Nydelsernes Fysiologi som Grundlag for en reel Æstetik. 99.
 Ribot, Th., Sjælsævnernes Arvelighed, overs. af A. Sommerfelt og Aug. Moth-Lund, med et Forord af Prof. Høffding. 99.
246. Nielsen, Fr., Pavedømmet i 19. Aarh., 2. Udg. H. 14—15 (*sluttet*).
249. Loftman, K., Dr. Fr. H. R. Franks kristna sannings-system. — Pr. Norrk. 98.
252. Viborg Stifts Synodalakt. 1898. *g*.
257. Kirkehistoriske Samlinger. 4. R., V., 2—4.

Undervisningsvæsen.

259. Verdandi, pædagogisk Tidsskr. Stockh. 98, 2—6; 99, 1—2.
 Vor Ungdom, pædagogisk Tidsskrift. 98, 3—6; 99, 1—2.
 — Indholdsliste til Aarg. 1879—98.
 Vor Metode, ved Privatlærerforeningens Bestyrelse. H. 1. (C. Michelsen, Fransk).
- 260 a. Hansen, Oscar, Opdragelseslære. H. 3—10 (*sluttet*).
 Til Opdragelsens Historie, Optryk af ældre Skrifter, I (Sander, Basedow, — se 56).
- 260 b. Hjem og Skole, 11. Aarsberetning fra dansk Skoleforening. Kolding 98. *g*.
 Ugebladet „Skole og Samfund“s Aarboeg. 98. *g*.
261. Regnskabsberetning for Sorø lærde Skole. 1897—98. *m*.
 De lærde Skolers Lærerforening. *g*.
267. Aarsberetning fra Dansk Sløjdforening. *g*.
 Akademisk Skytteforenings Aarsberetning. 1. Febr.—31. Decbr. 97. — 98. *g*.
 Beretning om farmaceutisk Læreanstalt 1897—98. Kbh. 99. *g*.
268. Darin, Rob., Iakttagelser ang. underv. i främm. lev. språk i norska och danska skolor. — Pr. Malmø 98.
269. Christensen, M., Ny Skrivebog for Skolen og Hjemmet. H. 1—13. Nyborg 98. *f*.
 Haandbog i Gymnastik, udarb. af Gymnastikkommissionen. 99. 3 Ekspl.
270. (Norske) Universitets- og Skoleannaler. *m*.
271. Meddelelser om de lærde Skoler og Realskolerne (Ved A. Asmussen). *m*.
272. Indbydelsesskrifter fra danske Latin- og Realskoler m. m., 1897—98. Til Dels *m*.

- (272.) Hoff, B., Sorana IV. Pr. Sorø 98.
 Aarbog for Kbh. Univ., d. polyt. Læreanst. og Kommunitetet. 95—96 og 96—97. *m.*
 Alfabetisk Sagregister til Aarbo for Kbh. Univ. *m. m.*
 for de akad. Aar 1892—95. *m.*
 Beretning om d. polyt. Læreanst. 1897—98. *g.*
 Forelæsninger og Øvelser ved Kbh. Univ. og d. polyt. Læreanst. i Efteraaret 1898. *m.*
 Fortegnelse over Studenterne fra 1898. *m.*
 Haandbog for Studenter, udg. af Studenterhjemmet, 6. Aarg. 98. *g.*
 Kbhvns. Univ.'s Festskrift (Reformationsfest). 97. *m.*
 — — — (Kongens Fødselsd.). 98. *m.*
 Lære- og Undervisningsanstalt for Elektroteknikere 98. *g.*
 Rasmussens gymnastiske Institut. 98. *g.*
274. Norske Programmer. 1896—97. *m.*
 Katalog over Aars og Voss's Skoles Discipelbibliotek.
 — Pr. Aars og Voss's Lat. og Realsk. 97.
275. Svenske Programmer. 1897—98. *m.*
 Bergqvist, B. J., Kantat vid invigningen af Lunds nya läroverkshus d. 12. Nov. 1896 (Musik af H. Møller). — Pr. Lund 98.
 Oldin, C. M., Inbjudningsskrift till invigningen af Landskronas nya läroverkshus d. 11. Sept. 1897. — Pr. Lund 98.
 Hasselqvist, Th., Tal vid H. M. Konungens jubileumsfest den 18. Sept. 1897. — Pr. Lund 98.
 Lindahl, Edw., Tal vid Malmö läroverksfest med anledning af Konung Oscar II's 25-åriga regeringsjubileum. — Pr. Malmö 98.

Matematik. Naturvidenskab.

279. Archimedes. Tijdschrift voor lagere Wiskunde VII, 3—4.
 Lomholt, Adolf, Matematiske Opgaver A. 10. Udg. 1899. *f.*
 — Tillæg 3 til Mat. Opg. B. 1899.
280. Nielsen, Niels, Reciproke Potenssummer og deres Anvendelse paa Rækker og Integraler (Vid. S. S., mat.-naturv. Afd., 6. R., VIII, 6).
282. Hafnias Multiplikationstabeller. — 25 Eksp. — Gave fra Selskabet Hafnia.
 Schmidt, Soph., Regnetabeller. Nyborg 92. *f.*
 Wolf, H. E., Opgavesaml. til Foldbergs Aritmetik. 98. *f.*

287. Heegaard, Poul, Forstudier til en topologisk Teori for de algebraiske Fladers Sammenhæng. 98. *m.*
291. Naturen. Maanedsskr., Bergen. 98, 4—12; 99, 1—3.
292. Nyt Tidsskrift for Fysik og Kemi. III, 2—5.
la Cour og Appel, Historisk Fysik. H. 19—24.
Christiansen, la Cour og Prytz, Hverdagfsysik.
Fra Kompasset til Kakkelovnen. 98.
294. Barmvater, F., Om det osmotiske Tryks Natur. 98. *m.*
304. Skeat, E. G., and V. Madsen, On Jurassic, Necomian and Gault boulders found in Denmark (Danmarks geol. Unders. 2 R., Nr. 8). 98. *m.*
305. Lange, Joh., Haandbog i den danske Flora. 4. Udg. 1886—88.
Raunkjær, C., De danske Blomsterplanters Naturhistorie I (Enkimbladede). 99.
Vaupel, Chr., De danske Skove. 1863.
306. Balslev, Vilh., Dyrenes Naturhistorie. Læsebog for Børn. 98. *f.*
Boas, J. E. V., Dansk Forstzoologi. 1898.
Bronn, Ordn. u. Klass. d. Thierreiches. VI, 5, 51—53.
Den danske Ingolf-Ekspedition, udg. af zoologisk Museum, I, 1; II, 1—2; III, 1. *g.*
Kolthoff, Gustav, og L. A. Fägerskjöld, Nordens fåglar. Stkh. 98. *st.*
Mortensen, Th., Systematiske Studier over Echinodermelarver. 97. *m.*
Sahlertz, Ivan, Vejledn. v. d. første Underv. i Naturhistorie. — 5. Udg. ved H. Chr. C. Mortensen. 97. *f.*
Steenstrup, Joh. Japetus, Spolia atlantica. Kolossale Blæksprutter fra det nordlige Atlanterhav (Vid. S. Skr.; mat.-natv. Afd., 5. R., IV, 3).
308. Christiansen, Viggo, Om Urinens Giftighed, specielt hos Sindssyge. En eksperimentel Studie. 98. *m.*
Fehr, H., Influenza som Aarsag til Sindssygdom. Historisk-klinisk Undersøgelse. 98. *m.*
Monrad, S., Kliniske Studier over Appendicitis hos Børn. 98. *m.*
Mynter, Herman, Appendicitis og dens chir. Behandling. 97. *m.*
Rosling-Hansen, C., Prolapsus funiculi utmbilicalis. 97. *m.*
Slo mann, H. C., Bidr. til Læren om den puls. Exoftalmus. 98. *m.*

- (308.) Sundhedstidende, Dansk, redig. af *M. Trautner* og *C. Lorentzen*. 98, 7—24; 99, 1—9.
311. Lovtidende 1894—98. *m.*
Ministerialtidende A og B. 1894—99. *m.*
312. *Deuntzer*, J. H., Højesteret i 1683 (Univ. Pr. t. K. F. 98). *m.*

Disciplenes Bogsamling

har i sit Regnskabsaar fra 1. April 1898 til 31. Marts 1899 haft i Indtægt:

Medlemsbidrag (32 + 19) . . .	51 Kr. 00 Ø.
Solgte Kataloger m. m.	2 — 61 —
Overskud fra forrige Aar	4 — 32 —
Tilsammen.	57 Kr. 93 Ø.

og i samme Tidsrum udgivet:

til Indkøb af Bøger	37 Kr. 25 Ø.
Indbinding.	18 — 10 —
Tilsammen.	55 Kr. 35 Ø.

Der er altsaa et Overskud paa 2 Kr. 58 Ø.

Siden den 30. April 1898 har Samlingen indtil den 30. April 1899 haft følgende Tilvækst:

- P. E. Benzou*: Landsmænd.
S. Bauditz: Udvalgte Noveller.
— Sporsne.
C. Etlar: Fanø Folk.
— Gjøngehøvdningen.
— Bjørneæt.
H. F. Ewald: Kristian den anden.
Eckstein: Nye Skolehistorier.
Baring Gould: Perpetua.
Rider Haggard: Trolldmanden.
L. Kieler: Sønderjydske Børn.
Z. Nielsen: Den store Magt:
Maglekilde Petersen: Nye humoristiske Fortæll.
G. Starbäck: Oberst Staalhammer.
— Livdrabanten.
— Mester Olafs Bryllup.

Anskaffet i 1899 til **fysisk Samling**:

2 Kryoforer.

1 Heronsvandspring.

Reagensglasstativ med Glas og Holder.

Lampe og Glasrør til syngende Gasflammer.

Kundts Glasrør.

1 Tantalusbæger.

1 uformigt Haarrør.

Apparat til Lysbrydning i Vand.

1 10 Cm. bikonveks Linse.

Lufttermometer paa Stativ.

Rundbundet Kolbe til Kogning ved lavt Tryk.

Messingcylinder til at vise Luftens Elasticitet.

Glastaarer.

Den **zoologiske Samling** er forøget med:

En Grævling (opstillet). Givet af Discipel *Laur. Willesen*.

Et sort Egern (opstillet). Givet af *Jacob Skrike*.

Hornene af en Gemse.

Et Stykke Hud af en asiatisk Elefant.

En Snogeham. Disc. *V. Falkenstjerne*.

Stykker af en Kvælerslangeham. Disc. *Ludv. Horn*.

En Tunge i Spiritus.

En Malle i Spiritus.

En Kejserskaabe. Disc. *Th. Døssing*.

Et Aftenpaafugleløje. Disc. *H. Dederding*.

En Dolkhale i Spiritus.

Et Søre med afslebet Yderlag.

En Gren med tre Muslingeskaller paa.

Zebedæisten. Enkefru *Christensen*.

I Terrariet have nogle Sommerfugle gennemgaaet deres Forvandling, og nogle levende Dyr, der ikke forskrækkes ved at blive indespærrede (f. Eks. Mus, Staalorm) ere blevne foreviste. I Akvariet har Tid efter anden levet forskellige Vandinsekter, nogle Krebs, en Salamander, Haletudser (udklækkede af Æg), nogle Fisk o. s. v.

Botanisk Have. Ca. 130 af de i Skoleaaret benyttede Plantearter have blomstret, og Undervisningen har jævnlig, naar Vejret har tilladt det, fundet Sted i Haven. Som Gave er modtaget Frø fra Universitetets botaniske Have samt levende Planter fra Disciplene *Vill. Christensen*, *Th. Døssing*, *Kr. P. Jensen*, *Poul Jespersen*, *Sv. Lange*, *Th. Philipsen* og *O. Rye*.

Geografisk Samling er forøget med Billeder og forskellige Smaating, givne af Disciplene. Et Par smaa Apparater til Anskueliggørelse af geografiske Talstørrelser ere forfærdigede paa Sløjdskolens af Disciplene *O. Andersen* og *Th. Andersen*.

VII. Uddrag af Skolens Røgnskab

i Finantsaaret 1898—99.

Indtægt.

Skolen:	Kr.	Ø.
Arvefæste og Forpagtning	1,550	05
Tiender	17,708	82
Af Kirker og Præstekald	26	„
Renter af Prioritetsobligationer	3,505	72
Skolekontingenter	8,307	50
Fra Læsø	246	55
Ekstraordinære Indtægter	122	„
Theilmanns Legats Renter	40	„
	<hr/>	
	31,506	64
Beholdning d. 31. Marts 1898	6,520	„
Tilskud fra almindelig Skolefond	15,500	„
	<hr/>	
	53,526	64
Stipendiefonden:		
Renter	1,260	62
Nissens Legat:		
Renter	1,079	78
Foghs Legat:		
Renter	200	„
Stampes Legat:		
Renter	842	62
	<hr/>	
Summa Indtægt	56,909	66

Udgift.

Skolen:	Kr.	Ø.
Lønninger	31,575	„
Inspektion og Tilsyn med Samlinger	400	„
	<hr/>	
at overføre	31,975	„

		Kr.	Ø.
	overført	31,975	„
Pedellens Løn		600	„
Timeundervisning		8,617	75
Pensioner		495	66
Bibliotek og videnskabeligt Apparat		939	06
Bygningers Vedligeholdelse		587	60
Hovedstandsættelse		786	20
Leje-Udgift til Robaaden		25	„
Inventar		703	77
Sløjd		110	95
Plantehaven		60	„
Brændsel		1,115	50
Belysning		178	56
Skatter og Afgifter udenfor Jordebogsvæsenet		244	05
Regnskabsførelse		720	„
Forskellige løbende og tilfældige Udgifter (Rengøring, Snekørsel, Protokoller, Skolerekvisitter, Program, Skolefest)		1,245	70
Riffelskydning		247	67
Skolens Udgifter i Finantsaaret		48,652	47
Skolens Beholdning den 31. Marts 1899		4,874	17
		<hr/>	
		53,526	64
Stipendiefonden:			
Bidrag til Skolepenge	362 Kr. 50 Ø		
Udbetalte Stipendier	113 — „ —		
Indsat i Sparekassen	763 — 30 —		
Regnskabsførelse	21 — 82 —		
		<hr/>	
		1,260	62
Nissens Legat:			
Udbetalte Stipendier	735 Kr. 63 Ø.		
Indsat i Sparekassen	304 — 15 —		
Regnskabsførelse	40 — „ —		
		<hr/>	
		1,079	78
Foghs Legat:			
Udbetalte Stipendier		200	„
Stampes Legat:			
Udbetalte Stipendier	800 Kr. „ Ø.		
Indsat i Sparekassen	2 — 62 —		
Udbetalt, Pastor Davidsen	20 — „ —		
Regnskabsførelse	20 — „ —		
		<hr/>	
		842	62
		<hr/>	
		56,909	66

VIII. Skrivelser fra Ministeriet m. m.

1. Bekendtgørelse af 29. Juni 1898 angaaende de Eksamensgebyrer, der ville være at erlægge ved de lærde Statsskoler af Privatister, der indstille sig til IV Klasses Hovedeksamen.

Efter at det ved Bekendtgørelse om Karaktergivningningen m. v. ved Afgangseksamen for studerende og ved de lærde Skolers 4de Klasses Hovedeksamen af 31te August 1895 er bestemt, at privat forberedte Dimittender i Stedet for den ved Ministeriets Bekendtgørelse af 28de Maj 1889 anordnede Prøve i Afslutningsfagene ved de lærde Skolers 4de Klasses Hovedeksamen fremtidig have at underkaste sig den fuldstændige Hovedeksamen for 4de Klasse, vil Ministeriet herved have fastsat, at de, der indstille sig som Privatister til 4de Klasses Hovedeksamen ved en lærd Statsskole, have at erlægge et Eksamensgebyr af 20 Kr.

Hvis den paagældende senere indstiller sig til Afgangseksamen ved en Statsskole som Discipel ved Skolen, bliver Testimoniet for sidstnævnte Eksamen at udstede uden Gebyr.

Indstiller den paagældende sig derimod som Privatist til Afgangseksamen ved en Statsskole, erlægges ogsaa for denne Eksamen et Gebyr af 20 Kr.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 29de Juni 1898.

V. Sthyr.

Stemann.

2. Bekendtgørelse af 19. August 1898 angaaende nærmere Bestemmelse af Reglerne for privat Dimission til de lærde Skolers Eksaminer og til almindelig Forberedelseksamen ved Eksamenskommissionen for Privatister.

Efter at der ved Bekendtgørelse af 31te August 1895 er givet nye Regler angaaende Fordringerne ved 4de Klasses Hovedeksamen for Privatister, vil den i Bekendtgørelse af 9de Februar 1891 angaaende Reglerne for privat Dimission til de lærde Skolers Eksaminer § 1, 1ste Stykke, indeholdte Regel være at for-

andre i Overensstemmelse med ovennævnte Bekendtgørelse, og da Ministeriet desuden finder, at der er Anledning til at indføre lignende Regler for dem, der indstille sig til almindelig Forberedelseseksamen for Privatister, vil Ministeriet i Stedet for den i Bekendtgørelse af 9de Februar 1891 § 1, 1ste Stykke, give Regler for Fremtiden have fastsat følgende:

Den, der i Skoleaarets Løb forlader en lærd Skole, kan ikke ved samme Skoleaars Ende som Privatist indstilles til 4de Klasses Hovedeksamen eller til Afgangseksamen for studerende. Heller ikke kan den, der i Skoleaarets Løb forlader en Latin- og Realskole eller en eksamensberettiget Realskole, ved samme Skoleaars Ende indstille sig til almindelig Forberedelseseksamen ved Eksamenskommissionen for Privatister, medmindre der ligger mindst $\frac{1}{2}$ Aar mellem hans Udmeldelse af Skolen og det Tidspunkt, da hans Dimissionsattest udstedes.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 19de August 1898.

V. Sthyr.

Stemann.

3. Skrivelse fra Ministeriet af 8. September 1898 om Udlaan fra Skolebiblioteker.

I Horsens lærde Skoles Indbydelsesskrift for i Aar findes en Artikel af Adjunkt Steenberg om de lærde Skolers Biblioteker og som gaar ud paa, at der med de ca. 300,000 Bind, som Skolebibliotekerne eje, formentlig kunde og burde udrettes langt mere for den almindelige Oplysning, end det for Tiden sker.

Da Sagen forekommer Ministeriet at være af ikke ringe Betydning, skal man anmode Hr. Rektoren om at tage de af Adjunkt Steenberg fremsatte Forslag og Tanker under Overvejelse og derefter at meddele Ministeriet Deres nærmere Ytringer om, hvorvidt De mener, at der kan og bør gøres noget i den af Adjunkt Steenberg antydede Retning til Folkets Oplysning igennem Statsskolernes Biblioteker, samt eventuelt Deres Forslag om, hvorledes Sagen formentlig bedst ordnes, og hvilke Udgifter der ville være forbundne dermed.

P. M. V.:

A. Asmussen.

Stemann.

Rektors Erklæring indsendtes 18. Septbr. s. A.

I Anledning af det høje Ministeriums Skrivelse af 8. d. M. angaaende en udvidet Benyttelse af Statsskolernes Bogsamlinger skal jeg med Hensyn til Viborg Katedralskoles Bibliotek til-lade mig at bemærke, at der baade i Rektor Lefoliis og min Embedstid under Rektors Ansvar har været udlaant Bøger til andre end Skolens Lærere eller Disciple, baade fra By og Land. At en lettere Benyttelse af Biblioteket med bestemt Udlaanstid vilde være til Gavn og Glæde for mange, derom tvivler jeg ikke. Det maa dog fremhæves, at disse Biblioteker ifølge deres speci-elle Formaal ikke i og for sig kunne tjene som Folkebiblioteker. Hensynet til Skolens Tarv maa selvfølgelig altid blive Hoved-formaalet. Bøgerne skulle dels være af videnskabeligt Indhold til Brug for Skolernes egne Lærere, dels til Brug ved selve Undervisningen og for de ældre Disciple. Som Følge heraf vil der være en stor Del Bøger, som i Reglen ikke ville kunne udlaanes. Dette gælder ikke blot dansk Skønlitteratur, der kan finde Anvendelse i saa godt som enhver Undervisningstime i Dansk i de højere Klasser, men ogsaa en stor Del af vor Tids illustrerede, mere eller mindre populær-videnskabelige Værker (Værker som P. Hansens danske Litteraturhistorie, de tilsvarende norske og svenske Værker, „Danmarks Riges Historie“, kunst-historiske og en Del naturvidenskabelige Værker, som alle kunne finde Anvendelse i selve Undervisningstimerne).

Den Slags Bøger maa derfor undtages fra Udlaan; men der vil selvfølgelig intet være til Hinder for, at de kunne be-nyttes paa en Læsestue. Jeg maa derfor stærkt fremhæve det ønskelige i, at der samtidig med Udlaanet indrettedes en saadan, og her ved Skolen vilde der, i alt Fald foreløbigt, ikke være noget til Hinder for, at Lærerværelset, hvor desuden et betyde-ligt Haandbibliotek (Leksika, Billedværker etc.) findes, efter Skoletiden under Bibliotekarens Opsigt benyttedes hertil. Ifølge de lokale Forhold maatte der fastsættes en Udlaans- og Læsetid to Gange om Ugen, hver paa 1 eller 2 Timer, en om Lørdagen for Landboernes Skyld, der paa denne Dag besøge Byen, hvor-ved der ogsaa bliver nem Lejlighed for Omegnen til at sætte sig i Forbindelse med Biblioteket, en anden i Ugens Løb, nær-mest til Brug for Byens Beboere, for hvem Lørdagen netop paa Grund af denne Dags Handelsrøre vilde være mindre heldig. At der ved en saadan Ordning vilde kunne udrettes en Del til det attraaede Formaalet Opnaelse, derom tvivler jeg ikke.

Denne Ordning vilde, i alt Fald foreløbigt, ikke medføre

større Udgifter til Lokale, Inventar, Lys, Varme, Skrivematerialier etc., end der med Lethed vilde kunne bestrides af de paa de forskellige Konti bevilgede Beløb. Derimod vilde det blive nødvendigt at forhøje Bibliotekarens Løn. Denne er for Tiden 100 Kr., og dette er i Virkeligheden et meget ringe Vederlag for det allerede nu udførte Arbejde. Naar Bibliothekaren skal forpligtes til at være tilstede og desuden besørge de øvrige med det forøgede Udlaan og med hele Stillingen forbundne Forretninger, kan Lønnen ikke sættes ringere end til 300 Kr. aarlig, altsaa en Merudgift af 200 Kr. aarlig.

Jeg tillader mig da at indstille til det høje Ministerium, at der tilstaa Bibliotekaren en Lønning af 300 Kr. aarlig, mod at han forpligter sig til at være tilstede omtr. 2 Timer 2 Gange ugentlig, samt for at besørge Udlaan og Tilsyn med Læsestuen og forøvrigt at udføre de med Biblioteket forbundne Forretninger. Den nye Ordning vil da straks kunne træde i Kraft, saa snart Bevillingen foreligger.

Mere forekommer der mig foreløbig ikke at være at foretage i den omhandlede Sag. Adjunkt Steenbergs Forslag om at benytte Skolebibliotekerne som Mellemed ved Udlaan fra andre Bogsamlinger bør formentlig stilles i Bero, indtil Provinsbiblioteket i Aarhus er traadt i Virksomhed.

Ved Skrivelse af 3. Juni d. A. har Ministeriet erklæret at ville søge Bevillingen til Bibliotekaren forøget, saa at Sagen rimeligvis vil kunne træde i Kraft til April næste Aar.

4. Cirkulære til Biskopperne af 10. Januar 1899 angaaende de lærde Skolers Disciples Konfirmation:

Paa dertil given Foranledning skal Ministeriet tjenstligst meddele Deres Højærværdighed til behagelig Efterretning og Bekendtgørelse for Præsterne i det Dem betroede Stift, at Eleverne ved Sorø Akademis lærde Skole og Optragelsesanstalt, Herlufsholms Skole og Landets øvrige Latinskoler i Reglen bør konfirmeres af den Præst, til hvis Menighed de høre i deres Skoletid, og at der kun i Tilfælde, hvor særlige Omstændigheder tale derfor, kan dispenseres herfra, hvilken Dispensation kan

meddeles af Biskoppen over det Stift, i hvilket den paagældende Skole er beliggende.

Et Antal Eksemplarer af nærværende Cirkulære medfølger til Omdeling blandt Stiftets Præster.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 10de Januar 1899.

V. Styhr.

Oskar Dankier.

5. Yderligere Cirkulære om samme Sag af 1. Marts 1899:

Da det er kommet til Ministeriets Kundskab, at der skal herske nogen Usikkerhed med Hensyn til Forstaaelsen af Ministeriets Cirkulære af 10de Januar d. A. angaaende, af hvilken Præst Elever i de offentlige lærde Skoler som Regel skulle konfirmeres, skal man tjenstligst anmode Deres Højærværdighed om at ville meddele Præsterne i det Dem betroede Stift, at det ommeldte Cirkulære kun gentager den allerede i Kancelli-Skrivelse af 30te Marts 1822 indeholdte Regel, at Disciplene i de lærde Skoler skulle konfirmeres i den Menighed, hvortil de i deres Skoletid henhøre, medmindre de have erhvervet Dispensation herfra, og at Hensigten med nu at indskrænke denne Regel ikke har været den at indskrænke Forældres eller Værgers Frihed til at vælge, af hvilken Præst de ville lade deres Børn forberede til Konfirmationen, naar der efter Forholdene paa det paagældende Sted kan være Tale om Valg mellem flere Præster, men alene at indskrænke Antallet af de Tilfælde, hvor Skoledisciple efter at være forberedte til Konfirmationen af en Præst i den By eller det Sogn, hvor Skolen er beliggende, efter Forældres eller andre vedkommendes Ønske tages bort fra den Præst, der har foretaget Konfirmationsforberedelsen, for at konfirmeres andet Steds af en anden Præst. Ligesom det nemlig i Almindelighed maa anses for bedst stemmende med de for Konfirmationen gældende Regler, at den Præst, som foretager Konfirmationsforberedelsen, ogsaa selv foretager Konfirmationshandlingen, saaledes kan det særlig heller ikke andet end virke forstyrrende paa Skoleundervisningen, om et større Antal Disciple tages bort fra Skolen for at konfirmeres i Hjemmet.

Et Antal Eksemplarer af nærværende Cirkulære medfølger til Omdeling blandt Stiftets Præster.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 1ste Marts 1899.

V. Styhr.

Oskar Damkier.

6. Skrivelse til Rektor for Viborg Katedralskole af 5. Maj 1899 om „Hassagers Kollegium“:

Kjøbenhavn, den 5. Maj 1899.

Det af afdøde Pastorinde D. H. Hassager stiftede „Hassagers Kollegium“ vil, efter at en ny Bolig for Kollegiets Alumner er opført, træde i Virksomhed i September Maaned d. A.

Ifølge Fundatsen for Kollegiet ere fortrinsberettigede til at udnævnes til Alumner Studenter fra følgende Menigheder: 1. Vejrslev, Aidt og Thorsø i Aarhus Stift, 2. Sevel i Ginding Herred, Ribe Stift, 3. Nørre Felding og Tvis sammesteds, 4. Laastrup og Skals med dertil hørende Dele af Nørre Rind i Viborg Stift og 5. Særslev i Fyens Stift, paa Betingelse af, at de ere Søønner af Gaardmænd, Boelsmænd eller bosiddende Husmænd og have nydt Undervisning i Sognenes rette, af Regeringen fastsatte og indrettede Almueskoler samt ere anbefalede af vedkommende Præst. Herved er selvfølgelig ikke udelukket, at ogsaa Børn af andre i Sognene bosatte Personer kunne tages i Betragtning; kun maa de staa tilbage for saadanne, som Fundatsen udtrykkelig tillægger Fortrinsret. Dog kan ingen udnævnes til Alumnus, der ikke har mindst 2den Karakter til Studentereksamen.

Ved at meddele Hr. Rektoren foranstaaende tillader jeg mig at anmode Dem om at give Meddelelse herom til de mulig kvalificerede, som maatte findes i Viborg Kathedralskole. Ansøgninger, bilagte med Eksamensbeviser og øvrige Oplysninger, skrives paa de sædvanlige Ansøgningsblanketter, der faas hos Universitetets Portner, og indsendes til Konsistoriums Kontor, Nørregade 8, K., fra 10. — 26. August d. A. Udnævnelse af Alumner vil finde Sted i Begyndelsen af September d. A.

H. Matzen,

fung. Efor for Hassagers Kollegium.

Til Rektoren ved Viborg Katedralskole.

IX. Forberedelsesskolen.

1. Skolens nye Ordning, dens Plan og Forhold til Smaaskolen.

Fra August 1898 er Skolen blevet overtaget af Lærerkollegiet under Katedralskolens Rektors Overledelse. En saa godt som fuldstændig adskilt Undervisning i de hidtil bestaaende Klasser, a og b, er blevet gennemført. Da Skolen skal føre til en Afslutning, hvorved der skal bestaaes en af Staten anordnet Prøve, for at Eleven kan optages i Katedralskolens 1. Klasse, er det af pædagogiske Hensyn af største Vigtighed, at Skolen gennemgaas helt. Det er i højeste Grad uheldigt, at de under Skolen henhørende Kursus begynde i en anden Skole og derefter afsluttes under helt andre Forhold og til dels efter helt andre Metoder. Allerede ifjor blev der derfor taget den Bestemmelse, at fra 19. August 1899 ingen indenbys Discipel under almindelige Omstændigheder vilde blive optaget i Kl. b uden først at have gennemgaaet Kl. a.

Dette Princip søges i Aar fra det nye Skoleaars Begyndelse yderligere udvidet, idet der vil blive oprettet en 3. Begynderklasse, beregnet paa Drenge i 9 Aars Alderen, saa at Skolens Kursus bliver 3-aarigt. Den regelmæssige Optagelsesalder for Katedralskolens 1. Klasse er nemlig ifølge Statens Bestemmelser det fyldte 12. Aar, hvorpaa Undervisningens Art ifølge Statens Anordninger er beregnet. Dog kan der i særlige Tilfælde optages særlig velbegavede og udviklede Drenge med fyldte 11. Aar. Men da Undervisningen i Katedral-skolen er beregnet paa det fyldte 12. Aar, er det altid misligt at optage Børnene i en yngre Alder. Selv om de ikke mangle Begavelse, ville de dog i Regelen savne en saadan Aands- og Legemsudvikling, at de med fuldt Udbytte ville kunne deltage i en Undervisning, der er

beregnet paa en højere Modenhed. Det er ingenlunde givet, at en Dreng under 12 Aar, der har vist sig flink i de Fag, der læres i Forberedelsesklasserne, har Modenhed nok til at kunne forstaa og med fuldt Udbytte følge Undervisningen i Fag som Matematik eller Latin, eller overhovedet kan magte en Undervisning, der er beregnet paa et højere Udviklingstrin end det, hvorpaa han staar, og som baade kan og skal bringe sine Elever helt andre Tankeforbindelser, end der kan bydes en yngre Alder. En Føjtagelse paa dette Punkt, en Forceren af Kræfterne udover deres naturlige Udvikling kan selv paa et velbegavet og flittigt Barn have meget mislige Følger. Det kan medføre en fuldstændig Forkvakling af Barnets naturlige Udvikling. Aandsevnerne blive uforholdsmæssigt anstrængte, og dette kan atter medføre en Slappelse, der tilsidst, efter at den omhyggelige og flittige Elev maaske har ført en fortvivlet Kamp for at holde sig oppe, gør en Oversidden nødvendig, — og saa har man intet vundet, tvertimod tabt overordentlig meget.

Et treaarigt Kursus omfattede Forberedelseskolen ogsaa oprindeligt, da den under den nuværende Rektors Overledelse havde sine Lokaler ude i Byen. Det stod nemlig straks klart for de Lærere, som i 1871 oprettede den, at de den Gang nedlagte to Katedralskole-Klasser ikke fuldt kunde erstattes ved et toaarigt Kursus. Man skulde nemlig ikke blot, som hidtil i Katedralskolens daværende 2. Klasse, føre sine Disciple til en slet og ret Aarsprøve, men til en i flere Henseender afsluttende Optagelsesprøve, der omfattede alt det tidligere lærte, endogsaa i en udvidet Form (en hel Danmarks Historie, en hel Verdenshistorie, en hel Geografi, Sikkerhed i Begyndelsesgrundene i dansk Sproglære, i Diktat og Genfortælling, i de 4 Regningsarter med Brøk, osv.). Skulde Trykket i den øverste Forberedelsesklasse ikke blive uforholdsmæssig stærkt, var det derfor nødvendigt at

fordele Arbejdet i det mindste paa 3 Aar, saa at Undervisningen i Udenadsfagene allerede begyndte i 3. laveste Klasse, ligeledes i Tysk, (dette Fag vil maaske ogsaa blive indført i den nye Skoles laveste Klasse, dog ikke før Skoleaaret 1900—1901). Ved denne Ordning opnaaedes den Fordel, at Skolen selv begyndte Undervisningen i disse Fag, medens Smaaskolens Gerning indskrænkedes til Læsning, Skrivning og Regning.

Denne Ordning vedblev, indtil Skolen i August 1881, navnlig fordi det var vanskeligt at skaffe passende Lokale i Byen, fik Lokale i Katedralskolen under den daværende Rektors Overledelse. Men da Katedralskolen den Gang ikke kunde overlade Forberedelsesskolen mere end 2 Klasseværelser, blev det nødvendigt at indskrænke den til 2 Klasser og lægge Begyndelsen af det 3-aarige Kursus over paa Smaaskolen. Da der imidlertid stadig har været flere Smaaskoler, der have forberedt til Forberedelsesskolen, og Enheden i Undervisningen saaledes ikke har kunnet bevares, har der stadig herved vist sig flere Ulemper.

Vi have derfor, da to af de Smaaskoler, der væsentligst have forberedt til Skolen, og som hidtil med Dygtighed have udført deres Hverv, netop nu hævedes, ment at burde optage den gamle Plan og indrette 3 Klasser. De ville faa Benævnelserne 1., 2. og 3. (ældste) Forberedelsesklasse. Undervisningen i Klasserne vil i saa godt som alle Fag blive holdt særskilt for hver Klasse. Fra August 1900 vil der under sædvanlige Omstændigheder ikke blive optaget nye indenbys Disciple uden i 1. Klasse. Undtagelser ville kunne finde Sted ved Tilflytning til Byen, ved Ophævelse af allerede bestaaende Skoler og i lignende Tilfælde.

Betalingen er sat til 8 Kr. for 1. og 2. Forberedelsesklasse, til 10 Kr. for 3. For Brødre gives Moderation. I Indskrivningspenge ydes som hidtil

5 Kroner, i Brændselspenge ydes fra August d. A. 4 Kroner aarlig, der opkræves i 2 Terminer. Ved længere Sygdomstilfælde opkræves Skolebetalingen for den Maaned, hvori Sygdommen begynder, og for den følgende. Ved Udmeldelser i Skoleaarets Løb gælder det samme, dog ikke, naar Udmeldelsen sker paa Grund af Forældrenes Bortflytten fra Byen. Ved Indmeldelser ved det nye Skoleaars Begyndelse regnes Betalingen fra 1. August; ved Udmeldelser efter Hovedeksamen eller ved Overflyttelse til Katedralskolen betales kun for Juli Maaned. Betalingen erlægges til Forberedelsesskolens Kasserer, f. T. Adjunkt Mortensen.

Smaaskolens Arbejde er ved den nye Ordning væsentligt indskrænket til Læsning med lidt Diktat, Skrivning og Regning, maaske med lidt Udenadlæren af lette, for Barnet forstaaelige Vers eller Psalmer; men hvor der ikke tages særligt Hensyn til Barnets Faaetevne, maa Udenadlæren af Vers (ogsaa, og ikke mindst, af Psalmer) anses for et forfærdeligt pædagogisk Misgreb. Ogsaa kan anvendes mundtlig Fortælling af bibel- eller fædrelandshistorisk Indhold, nogen Orienteren paa Kort eller ved geografiske Billeder; men der maa da iagttages, at de geografiske Navne læres og udtales nøjagtigt, saaledes som der angives paa de brugte Hjælpemidler. Men fremfor alt maa dette gøres uden Lektielæren. Et Barn kan nemlig ikke lære en Lektie, før det kan læse rent. Det er derfor af den største Vigtighed, at Smaaskolen netop lægger særdeles Vægt paa en tydelig og forstandig Læsning uden at lade sig aflede fra sin Bane ved Beskæftigelse med alt for mange uvedkommende Fag. Et Barn har i sine første Aar uendelig meget at lære. Det er da Børnehavens eller den første Skoleundervisnings Sag at lede det paa en fornuftig Maade, at orientere det og ordne

dets Viden, men det maa ske paa en naturlig og ligefrem Maade, udelukkende gennem Øje og Øre, ved Billeder og Fortælling, men ikke ved kunstig Udenadlæren af Sætningsforbindelser og Ord, Tanker og Forestillinger, hvorom Barnet i Virkeligheden intet Begreb har.

Som Følge af ovenstaaende vil der ved Optagelsen i 1. Forberedelsesklasse kun blive prøvet i følgende Fag:

Tydelig og forstandig Oplæsning (baade af latinsk og gotisk Skrift), saa at hvert Ord og hver Stavelse udtales nøjagtigt. En let Diktatstil, der tillige kan tjene som Prøve i Skrivning (lat. Skrift), hvorved der ikke lægges saa megen Vægt paa Skønskrift som paa, at Barnet kan skrive ordentligt og tydeligt, uden Jaskeri eller Sjuskeri med Pen og Blæk, har lært at holde Haanden paa en fornuftig Maade (uden krumme Fingre) og at indtage en ordentlig Stilling under Arbejdet.

I Regning fordres Øvelse i Tallæsning, den lille Tabel, samt Addition, Subtraktion og Multiplikation med ubenævnte Tal. Der vil tillige blive lagt særlig Vægt paa Hovedregning.

Smaaskolerne opfordres indtrængende til at opgive daglige Karakterer. Saadanne gives ikke i Forberedesskolen eller i Katedralskolen. Karaktergivningen er et uheldigt pædagogisk System, der er dødsdømt af hele den civiliserede Verden udenfor Danmark; det virker hæmmende for Undervisningen og fremkalder hos Barnet en usund Kappelyst, der kan medføre højst uheldige Følger for Barnets sjælelige Liv. Det værner Barnet til at læse for Karakterens Skyld, snarere end for at lære og faa Udbytte af det lærte. Det kan erstattes ved hyppigere Meddelelser til Hjemmet gennem Meddelelsesbøger. I Forberedesskolen sker dette dels ved særlige Meddelelser, naar Forberedelsen har været daarlig, dels ved omtr. maanedlige Meddelelser, der gen-

giver Standpunktet i Form af en Maanedskarakter. Skolen har valgt denne Form, fordi den er klarere for Forældrene end en ofte svævende skriftlig Meddelelse. Med denne Karakter betegnes altsaa Standpunktet, ikke Fliden. Hvor der med Hensyn til Fliden er noget at bemærke, sker dette særligt.

Man haaber, at Smaaskolerne ville sætte sig i Forbindelse med Forberedelsesskolen eller dennes enkelte Lærere, da dette vil være i begge Skolers Interesse.

A. Heise.

2. Skoleefterretninger 1898—99.

Skolen talte i Maj ifjor 18 Disciple, 5 i Kl. a og 13 i Kl. b, af hvilke 12 optoges i Katedralskolen d. 19. August. 12 nye Disciple optoges ved det nye Skoleaars Begyndelse, 2 i November (fra København), 1 er udmeldt i April, saa at Skolen nu har 19 Disciple, fordelte paa følgende Maade:

Kl. a: 1. Faurholt, N. Chr. F. A. (Overrets-assessor F.) — 2. Hallager, Viggo (Overlæge Dr. med. H.). — 3. Jacobsen, Martin (Trikotagehandler J.). — 4. Jacobsen, Svend M. J. J. P. (afd. Litograf J., København, Plejefader Boghandler J., Viborg). — 5. Møller, John Henry (Telegrafbestyrer M., Shanghai). — 6. Smith, Poul Martin (Pastor S.).

Kl. b: 1. Ankjær, Stephan Erik (Overretsassessor A.). — 2. Beyer, Aage (Forvalter ved Sindssygeanstalten B.). — 3. Christensen, Niels (Boghandler C.). — 4. Dragheim, Andreas Louis (Barber D.). — 5. Hallager, Kai (Broder til Nr. 2 i a). — 6. Jacobsen, J. Georg C. V. V. (Broder til Nr. 4 i a). — 7. Johnsen, Jon (Overrets-sagfører J.). — 8. Larsen, Axel (Grossist L.). — 9.

Larsen, Gunnar (Stiftsprovst L.). — 10. Rind, Orla Agerskov (Læderhandler R.). — 11. Samson, Vilh. Gundelach (Tobakshandler S.). — 12. Skrike, Jacob (Stiftamtmand S.). — 13. Ussing, Carl Emil (Købmand U.).

Om Fagfordelingen henvises til den S. 35 meddelte Tabel.

I Aarets Løb ere følgende Pensa gennemgaaede:

Dansk. **Kl. a.** (Pastor *Smith*, 6 T.). Som Læsebog er benyttet Jessens. Efter Mikkelsens Sproglære ere de første grammatiske Begreber indøvede. 1 skriftlig Øvelse om Ugen (Diktat eller Genfortælling.) Nogle Digte lærte udenad.

Kl. b. (Frk. *I. Heise*, 5 T.). Oplæsning og Analyse efter Jessens Læsebog II Del. Mikkelsens Sproglære for Forberedelsesskoler gennemgaaet. Nogle Digte lærte udenad. 2 à 3 Stile ugentlig, Diktat eller Genfortælling.

Tysk. **Kl. a.** (Frk. *I. Heise*, 4 T.). Kapers og Simonsens Læsebog for Begyndere S. 1—44. Lidt Grammatik.

Kl. b. (Fru *Ing. Mortensen*, 4 T.). Samme Bog S. 24—96 med Forbigaaelse af Stykkerne 92, 108, 114 og 117 (100 Normalsider). Det vigtigste af Bøjningslæren efter Kaper.

Fransk (Timelærer Cand. mag. *Black*). **Kl. b.** (4 T.). Carl Michelsen: Fransk for Begyndere S. 1—53, 81—95. Smaavers lærte udenad. Skriftlige Øvelser.

Religion (Adjunkt *Sejersen*). **Kl. a.** (2 T.). Martensen og Paullis „Kortfattet Bibelhistorie“: Den gamle Pagt. Katekismus: De 10 Bud med enkelte letfattede Skriftsteder. Salmer.

Kl. b. (2 T.). Det samme i Bibelhistorie. Balslevs Lærebog til Synden. Salmer.

Historie. **Kl. a.** (Adjunkt *Olsen*, 3 T.). Old-

tidens og Middelalderens Historie efter Blochs Lærebog for Begyndere og Johan Ottosens Børnenes Fædrelandshistorie.

Kl. b. (Rektor *Heise*, 3 T.). Et helt Kursus efter Blochs Lærebog for Begyndere. Tillige er benyttet: Joh. Ottosen, Børnenes Fædrelandshistorie.

Geografi (Adjunkt *Mortensen*). **Kl. a.** (2 T.). Disciplene have tegnet Grundris af deres Skolestue og af Viborg By med nærmeste Omegn. Derefter er (paa Grundlag af Dahlbergs Geografi Nr. 3) læst efter Kort og Billeder om Danmark, Norge, Sverrig, England, Rusland, Tyskland og Østerrig-Ungarn.

Kl. b. (2 T.). Paa Grundlag af Dahlbergs Geografi Nr. 3 er læst efter Kort og Billeder om Østerrig-Ungarn, Frankrig, Schweiz, Holland, Belgien og Syd-europa, samt om de fremmede Verdensdele.

Naturhistorie (Adjunkt *Mortensen*). **Kl. a.** (1 T.). Sahlertz's Vejledning: Rovdyr, Indsektædere, Gnavere og Drøvtyggere.

Kl. b. (2 T.). Sahlertz's Vejledning: Fugle, Skolens Pattedyrsamling er gennemset.

Regning. **Kl. a.** (Fru *Ing. Mortensen*, 6 T.). Regning med hele Tal efter Meiers Regnebog I. I Gennemsnit 1 Time ugentlig Hovedregning.

Kl. b. (Overlærer *Petersen*, 5 T.). Regning med Brøk efter Meiers Regnebog II til Division.

Skrivning (Stabssergent *Sørensen*, 4 T.). Skrivning af enkelte og sammensatte Bogstaver. Sammenskrift og enkelte Gange Afskrivning efter en dansk Bog. Med Klasse b er tillige indøvet Skrivning med gotiske Bogstaver.

Undervisning i Sang er meddelt af Adjunkt *Mortensen* (2 T. sammen med I), i Gymnastik og Svømning af Stabssergent *Werner* (4 T.). Fodbold og Cricket som i Katedralskolen.

Dagen for nye Disciples Prøvelse samt Fortegnelse over Aarsprøvens Tider meddeles sammen med Katedralskolen.

X. Afgang- og Aarsprøver 1899.

De skriftlige Prøver for VI og IV samt V Klasse holdes i Dagene 10.—15. Juni, for de øvrige Klasser 26.—28. Juni. De mundtlige Prøver holdes efter nedenstaaende Fortegnelse. I Censuren ved VI og IV Klasses Prøver deltage: som Medlem af Undervisningsinspektionen, Professor, Dr. Paludan (**Pal.**) Fransk i VI, Historie i IV Realkl. samt Dansk i IV Kl. Som beskikkede Censorer: Docent, Dr. Croue (**C.**) Matematik i VI og IV, Professor Ellinger (**E.**) Naturlære i VI, Cand. mag. Grønbæk (**G.**) Engelsk i VI og IV Kl., Cand. phil. B. M. Jensen (**J.**) Geografi i IV, Adjunkt Kauffmann (**K.**) Dansk og Oldnordisk i VI, Docent, Dr. V. A. Poulsen (**P.**) Naturhistorie i IV, Overlærer Rafn (**R.**) Latin i VI og IV st. samt Græsk i VI, Adjunkt Sand (**S.**) Tysk i VI og IV.

De mundtlige Prøver holdes i Klasseværelserne B, H, L, K og M. Privatisten prøves efter den tilsvarende Klasse. Bogstavordenen følges, dog saaledes at Disciplene skiftes til at begynde.

Mundtlige Prøver.

Tirsdag den 20. Juni.

H. Kl. 8. VI spr. (6) }
 — 4. VI m. (3) } **Naturlære. P. E. L.**

Onsdag den 21. Juni.

H. Kl. 4. VI (7) **Tysk. R. S. T.**

Torsdag den 22. Juni.

H. Kl. 8. IV (11) + 1 Priv. **Tysk. R. S. T.**

Fredag den 23. Juni.

H. Kl. 9. VI (2) } **Engelsk.** G. G. B.
 — 10. IV Rl. (3) }

Lørdag den 24. Juni.

H. Kl. 8. IV (11) + 1 Priv. **Geografi.** Mt. J. Mr.

Torsdag den 29. Juni.

H. Kl. 8. VI (9) } **Dansk** og H. { **K.** } G.
                           } **Oldnordisk** G. {   } H.
 K. — V spr. Latin O. T.
 I. — III Fransk. B. S.
 M. — I st. Aritmetik. Mr. L.
 B. — I Rl. Geografi Mt. P.
 M. Kl. 12. I st. Geometri. Mr. L.
 B. — b Dansk. Frk H. T.

Fredag den 30. Juni.

H. Kl. 8. III Aritmetik. L. P.
 I. — II st. Latin. T. O.
 K. — II Rl. og I Rl. Engelsk. B. G.
 B. — I st. Historie. H. S.
 H. Kl. 12. III Geometri. L. P.
 B. — b. Fransk. B. S.
 K. — a. Tysk. Frk. H. Fru M.

Lørdag den 1. Juli.

H. Kl. 9. VI (9) **Historie.** H. R. O.
 B. Kl. 8. V spr. Naturlære. P. L.
 K. — IV (9) + 1 Priv. **Fransk.** B. S. G.
 I. — III spr. Naturhistorie. Mt. Mr.
 H. Kl. 12. V m. Naturlære. P. L.
 I. — III m. + Rl. Naturhistorie. Mt. Mr.
 K. — I st. Latin. G. T.
 B. — I Rl. Historie. S. O.

Mandag den 3. Juli.

H. Kl. 8. V. Historie. H. O.

I. — IV (11) + 1 Priv. **Naturhistorie.** Mt.
P. Mr.

K. — III spr. Græsk. R. T.

M. — III m. + Rl. Naturlære. P. L.

B. — II st. Fransk. S. B.

B. Kl. 12. II Rl. Fransk. S. B.

M. — I st. Dansk. T. G.

K. — I Rl. Tysk. R. O.

Tirsdag den 4. Juli.

Kl. 8 (præcis) **Optagelsesprøve.**

Onsdag den 5. Juli.

H. Kl. 8. VI spr. (6) **Latin.** G. R. O.

K. — V Fransk. B. S.

I. — III Tysk. R. T.

M. — II st. Geografi. Mt. P.

B. — I Rl. Aritmetik. Mr. L.

E. — a. Dansk. Sm. H.

M. Kl. 12. II Rl. Geografi. Mt. P.

K. — I Rl. Geometri. Mr. L.

B. — b. Tysk. Fru M. R.

H. Kl. 4. IV (8) + 2 Priv. **Latin.** R. R. B.

Torsdag den 6. Juli.

H. Kl. 8. VI spr. (6). **Græsk.** O. R. R.

I. — III spr. Geografi. Mt. P.

K. — I st. Fransk. S. B.

I. Kl. 12. III m. + Rl. Geografi. Mt. P.

K. — I Rl. Fransk. S. B.

Fredag den 7. Juli.

H. Kl. 8. V { Dansk og H. G.
Oldnordisk G. H.

(Fredag den 7. Juli.)

I. Kl. 8. IV m. + R. (5) + 1 Priv. **Matematik.**
L. C. Mr.

K. — II st. Tysk. R. T.

B. — b. Geografi. Mt. P.

K. Kl. 12. II Rl. Tysk. R. T.

B. — a. Geografi. Mt. P.

I. Kl. 4. VI m. (3). **Matematik.** L. C. Mr.

Lørdag den 8. Juli.

H. Kl. 8. IV spr. (6). **Matematik.** L. C. Mr.

I. — III st. Latin. B. R.

K. — II st. Historie. O. S.

K. Kl. 12. II Rl. Historie. S. O.

H. Kl. 5. IV Rl. (3) **Dansk.** (12 Stile). H. Pal. T.

Mandag den 10. Juli.

H. Kl. 8. VI (9). **Fransk.** B. Pal. S.

M. — IV st. (8) + 1 Priv. **Historie.** H. R. O.

K. — III Rl. Engelsk. G. Mr.

I. — II st. Naturhistorie. Mt. P.

I. Kl. 12. II Rl. Naturhistorie. Mt. P.

H. Kl. 2. IV Rl. (3). **Historie.** O. Pal. H.

Tirsdag den 11. Juli.

H. Kl. 8. V spr. Græsk. O. R.

K. — V m. **Matematik.** Mr. L.

B. — II st. Religion. S. T.

I. — a. Naturhistorie. Mt. P.

H. Kl. 12. II Rl. **Matematik.** L. P.

I. — I st. Geografi. Mt. Mr.

K. — I Rl. Dansk. T. G.

B. — b. Historie. H. S.

Onsdag den 12. Juli.

H. Kl. 8. III. **Historie.** O. S.

(Onsdag den 12. Juli.)

- K. Kl. 8 II. st. Aritmetik. L. P.
 I. — I st. Naturhistorie. Mt. Mlr.
 K. Kl. 12. II st. Geometri. L. P.
 I. — I Rl. Naturhistorie. Mt. Mlr.
 B. — II R. og b. + a. Religion. S. T.

Torsdag den 13. Juli.

- H. Kl. 8. IV spr. (6) + 1 Priv. **Græsk.** T. R. O.
 I. — IV m. + Rl. (5). **Naturlære.** P. Mlr. L.
 K. — I st. Religion. S. G.
 I. Kl. 12. II Rl. Dansk. T. B.
 K. — I Rl. Religion. S. G.
 B. — a. Historie. O. Frk. H.

Fredag den 14. Juli

- H. Kl. 8. V. Tysk. R. B.
 K. — III Rl. Dansk. T. O.
 I. — b. Naturhistorie. Mt. Mlr.
 H. Kl. 9. V. Engelsk. G. B.
 K. — I st. Tysk. R. P.

Optagelsesprøven for Disciple, indmeldte til Katedralskolens 4 laveste Klasser samt til Forberedelsesskolen, er fastsat til **Tirsdag den 4. Juli Kl. 8 præcis**, for Disciple til 5. Klasse til **Mandag den 21. August Kl. 9.**

Lørdag den 15. Juli Kl. 1 holdes Slutningsmødet, hvor Prøvernes Udfald og Omflytningen vil blive bekendtgjort. Derefter begynder Sommerferien, der varer til **Mandag den 21. August Kl. 1 Eftm.**, da alle Disciplene atter maa indfinde sig.

Forældre og Værger samt alle, der have Interesse for Skolens Gerning, indbydes til at overvære de mundtlige Prøver og Slutningsmødet.

Viborg Katedralskole, den 9. Juni 1899.

A. Heise.

